

ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Σχολή Ψηφιακής Τεχνολογίας

Πληροφορική και Τηλεματική

**Η χρήση και αξιοποίηση ηλεκτρονικής πλατφόρμας μάθησης στην τριτοβάθμια
εκπαίδευση. Στάσεις και απόψεις μελών ΔΕΠ.**

Πατρινός Γιάννης

Αθήνα, 2017-2018

Η χρήση και αξιοποίηση ηλεκτρονικής πλατφόρμας μάθησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.
Στάσεις και απόψεις μελών ΔΕΠ.

ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Σχολή Ψηφιακής Τεχνολογίας

Πληροφορική και Τηλεματική

Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή

Μιχαλακέλης Χρήστος

**Επίκουρος Καθηγητής, Πληροφορική και Τηλεματική, Χαροκόπειο
Πανεπιστήμιο**

Νικολαΐδου Μάρα

Καθηγήτρια, Πληροφορική και Τηλεματική, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Βαμβακάρη Μαλβίνα

**Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Πληροφορική και Τηλεματική, Χαροκόπειο
Πανεπιστήμιο**

Ο Πατρινός Ιωάννης δηλώνω υπεύθυνα ότι:

1) Είμαι ο κάτοχος των πνευματικών δικαιωμάτων της πρωτότυπης αυτής εργασίας και από όσο γνωρίζω η εργασία μου δε συκοφαντεί πρόσωπα, ούτε προσβάλλει τα πνευματικά δικαιώματα τρίτων.

2) Αποδέχομαι ότι η ΒΚΠ μπορεί, χωρίς να αλλάξει το περιεχόμενο της εργασίας μου, να τη διαθέσει σε ηλεκτρονική μορφή μέσα από τη ψηφιακή Βιβλιοθήκη της, να την αντιγράψει σε οποιοδήποτε μέσο ή/και σε οποιοδήποτε μορφότυπο καθώς και να κρατά περισσότερα από ένα αντίγραφα για λόγους συντήρησης και ασφάλειας.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα με την σειρά μου να ευχαριστήσω τον Καθηγητή μου, κ. Μιχαλακέλη Χρήστο για την στήριξή του καθ'όλη την διάρκεια της εργασίας μου καθώς και όλους όσοι με βοήθησαν στην προσπάθεια μου αυτή.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Περίληψη:	6
Abstract:	7
ΚΕΦ.1	8
ΚΕΦ.2.....	20
ΚΕΦ.3.....	36
Βιβλιογραφία.....	44
Παράρτημα:.....	46

Περίληψη

Η πληροφορική και οι σύγχρονες, ραγδαία εξελισσόμενες εφαρμογές της καλύπτουν σήμερα ένα ευρύτατο φάσμα της καθημερινής ζωής των ανθρώπων. Όπως είναι φυσικό, η πληροφορική και οι νέες τεχνολογίες έχουν εδραιωθεί στη χρήση και τις εφαρμογές τους και στον ακαδημαϊκό χώρο και το χώρο της ανώτατης εκπαίδευσης. Σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες, ακαδημαϊκά τμήματα και ιδρύματα εγκολπώνουν με σημαντική επιτυχία και πρωτοπόρες εφαρμογές, νέες τεχνολογίες που προωθούν και πλαισιώνουν το ακαδημαϊκό έργο και την επικοινωνία και διεπαφή καθηγητή- φοιτητών. Στην Ελλάδα, η χρήση και εφαρμογή των νέων τεχνολογιών στην ανώτατη εκπαίδευση γνωρίζει και σήμερα σημαντική καθυστέρηση. Μελετώντας την πλατφόρμα του e-class και την ευρεία χρήση της σε όλα σχεδόν τα ακαδημαϊκά ιδρύματα, εντοπίζονται οι βασικές διαστάσεις των προβλημάτων χρήσης της και μέσα από τα χαρακτηριστικά των χρηστών της, όπως προκύπτουν από δομημένη έρευνα ερωτηματολογίου, προτείνονται λύσεις και βελτιώσεις, για τη βελτιστοποίηση της πλατφόρμας και των νέων τεχνολογιών στα ελληνικά ΑΕΙ και ΤΕΙ.

Λέξεις Κλειδιά: Ηλεκτρονικές πλατφόρμες, εκπαίδευση, καθηγητές, πανεπιστήμια, τεχνολογία

Η χρήση και αξιοποίηση ηλεκτρονικής πλατφόρμας μάθησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στάσεις και απόψεις μελών ΔΕΠ.

Abstract

The science of informatics and its modern, rapidly developing applications, cover to today a wide part of the everyday life. Naturally, both informatics and the new technologies have been solidified in their use and application within the academic field and the field of higher education. In all European countries, academic faculties and foundations incorporate with great success and pioneer applications, new technological and informatic developments, which abet and support the academic work and communication between the academic teachers and their students. In Greece, the use and implementation of new technology in higher education is characterized by a significant delay and procrastination. By studying the e-class digital platform and its extensive use in most of the Greek academic departments, we are capable to locate the basic aspects of the problems of its use, while through the analysis of the personal characteristics of its users, as revealed by a questionnaire research, being able to suggest solutions and improvements concerning the optimization of the e-class digital platform and the application of new technology within the Greek universities and technological foundations.

Key Words: e- learning platform, education, professors, universities, technology

Η χρήση και αξιοποίηση ηλεκτρονικής πλατφόρμας μάθησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στάσεις και απόψεις μελών ΔΕΠ.

ΚΕΦ.1: Εισαγωγή

Η χρήση της ώριμης πια τεχνολογίας στην εκπαιδευτική διαδικασία αποτελεί ακρογωνιαίό λίθο της σημερινής ακαδημαϊκής κατάρτισης και μια μοναδική ευκαιρία σταδιακής μετατροπής του καθηγητοκεντρικού εκπαιδευτικού συστήματος, σε ένα ολιστικό μαθητοκεντρικό σύστημα, που μέλλεται να προωθήσει τη δημιουργικότητα, την παραγωγικότητα γνώσεων και την καινοτομία. Στο παρακάτω πόνημα θα εξειδικεύσουμε το ζήτημα των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση και θα εξετάσουμε τις σύγχρονες εφαρμογές των ψηφιακών πλατφορμών στα ανώτερα και ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα. Ξεκινώντας από μια θεωρητική θεμελίωση όρων και μια σύντομη ανασκόπηση των υπάρχουσών εφαρμογών, θα περάσουμε σε μια αποτύπωση των ευρωπαϊκών κατευθύνσεων στο ζήτημα και θα κλείσουμε με μια μικρή επισκόπηση των υπό εφαρμογή εκπαιδευτικών πλατφορμών στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στον κύριο κορμό του πονήματός μας θα μελετήσουμε την εφαρμογή των ψηφιακών πλατφορμών στη σημερινή πραγματικότητα των ελληνικών ακαδημαϊκών ιδρυμάτων, μέσω δομημένων συνεντεύξεων με το ακαδημαϊκό προσωπικό και θα αποτυπώσουμε τις παρατηρήσεις, τα προβλήματα και το επίπεδο χρήσης που κάνουν στη νέα τεχνολογία.

Η εξέταση των εκπαιδευτικών πλατφορμών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση δεν μπορεί να ξεκινήσει ασφαλώς, χωρίς έναν αρχικό εννοιολογικό προσδιορισμό του υπό μελέτη αντικειμένου. Κάθε μορφή εφαρμογής της πληροφορικής στην τριτοβάθμια, αλλά και στις άλλες βαθμίδες εκπαίδευσης νοείται ως ασύγχρονη μορφή επικοινωνίας του φοιτητή και του εκπαιδευτή.¹ Το είδος αυτό της ψηφιακής επικοινωνίας συνίσταται σε μια ετεροχρονισμένη επαφή εκπαιδευτή και εκπαιδευομένου, η οποία λαμβάνει χώρα μέσω κάποιου ψηφιακού εκπαιδευτικού εργαλείου. Υπό την έννοια αυτή λοιπόν, στο παρόν πόνημα καλούμαστε να μελετήσουμε την εφαρμογή των λεγόμενων «εργαλείων ψηφιακής τεχνολογίας» στην ανωτέρα και ανωτάτη βαθμίδα εκπαίδευσης. Ο Οργανισμός Εκπαιδευτικής Επικοινωνίας και Τεχνολογίας

¹ Θεοδοσία Βλάχου, *Εκπαιδευτική τεχνολογία- Εφαρμογές του διαδικτύου και της πληροφορικής στην εκπαίδευση*, Εκδόσεις ΤΕΙ Καβάλας, Καβάλα 2013, 6.

(ΑΕCT) των ΗΠΑ ορίζει την έννοια της εκπαιδευτικής τεχνολογίας ως «*θεωρία και εφαρμογή του σχεδιασμού, της ανάπτυξης, της χρήσης, της διαχείρισης και της αξιολόγησης των διαδικασιών και των υλικών που αποσκοπούν στη μάθηση*». Πρόκειται για μια έννοια λοιπόν που εμπεριέχει τόσο τα υλικά και τα μέσα που χρησιμοποιούνται στην εκπαίδευση, όσο και το θεμελιακό θεωρητικό της υπόβαθρο και τη διαδικασία ανάπτυξής της.

5. Στην τριτοβάθμια εκπαίδευση οι εκπαιδευτικές πλατφόρμες χρησιμοποιούνται σε μια σειρά κατευθύνσεων:

- Στην ψηφιακή απόθεση γνώσεων
- Στην υποβοήθηση των ζωντανών μαθημάτων
- Στην επιτελική υποβοήθηση των φοιτητών και καθηγητών
- Στην ασύγχρονη διδασκαλία

6. Οι παραπάνω κατευθύνσεις περιβάλλουν άρτια το διδασκαλικό έργο και παράλληλα βοηθούν στην προσωποποίηση μιας σχετικά απρόσωπης σχέσης φοιτητή-καθηγητή, που λόγω του μεγέθους των ακαδημαϊκών τμημάτων είναι εξ ορισμού δύσκολη. Σε πρακτικό επίπεδο, οι εκπαιδευτικές πλατφόρμες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για μια σειρά λειτουργιών:²

- Ως ψηφιακές βιβλιοθήκες εξειδικευμένες σε πολλές περιπτώσεις ανά μάθημα
- Ως προσομοιωτές διαγωνισμάτων και εξετάσεων
- Ως χώρος προσωπικής έκφρασης και επαφής με τον καθηγητή ή/και τους υπόλοιπους φοιτητές.

² Θεοδοσία Βλάχου, *ό.π.*, 10.

Οι ψηφιακές βιβλιοθήκες με τη δική τους σειρά μπορούν να διαχωριστούν περαιτέρω σε βιβλιοθήκες με την κλασική έννοια και ψηφιακά αποθετήρια, χώρους δηλαδή εξατομικευμένης μορφής, ανοικτούς στη διαχείριση του κάθε καθηγητή, όπου οι ακαδημαϊκοί δάσκαλοι μπορούν οι ίδιοι να πλαισιώνουν το μάθημά τους με τα απαραίτητα συγγράμματα και άρθρα για την υποβοήθηση των φοιτητών τους.

Οι ψηφιακές βιβλιοθήκες είναι στην ουσία μεγάλες βάσεις δεδομένων που διασυνδέονται εσωτερικά και θεματικά στο περιεχόμενό τους.³ Σε πολλές περιπτώσεις οι ψηφιακές βιβλιοθήκες αποτελούν προέκταση ή ψηφιοποιημένη μορφή των κλασικών βιβλιοθηκών. Η πρόσβαση σε αυτές μπορεί να είναι είτε ελεύθερη, είτε συνδρομητική, υπό την έννοια ότι αυτή δίδεται μετά από την καταβολή συμβολικού ποσού. Ένα ακόμα σημαντικό στοιχείο των ψηφιακών βιβλιοθηκών είναι επίσης η πολυμορφία του γνωστικού υλικού που διαθέτουν.⁴ Εκτός από την κλασική μορφή του ηλεκτρονικού βιβλίου (PDF), πολλές ψηφιακές βιβλιοθήκες διαθέτουν οπτικοακουστικό υλικό (βίντεο, μικροφίλμ, κασέτες κτλ) και εξωτερικές συνδέσεις που οδηγούν σε άλλους χώρους αποθήκευσης γνωστικού υλικού, όπως άλλες βιβλιοθήκες και ιστοτόπους ειδικού ενδιαφέροντος. Γνωστές μεγάλες ψηφιακές βιβλιοθήκες παγκόσμιας εμβέλειας είναι οι εξής:⁵

- **The Universal Digital Library**, με άνω του ενός εκατομμυρίου τίτλους.
- **Project Gutenberg**, μια βιβλιοθήκη με δεκάδες χιλιάδες τίτλους, οπτικοακουστικό υλικό, CD και DVD.
- **Bartleby**, μια βιβλιοθήκη μεγάλης εμβέλειας με χιλιάδες τίτλους.
- **Google Books**, μια βιβλιοθήκη ελεύθερη στο κοινό με πάνω από εκατό χιλιάδες τίτλους.

³ Βασίλης Μπαμπαϊτης, *Ψηφιακές βιβλιοθήκες και ηλεκτρονικά βιβλία*, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη 2009, 14-16.

⁴ Θεοδοσία Βλάχου, *ό.π.*, 1011.⁵

<http://www.ulib.org/>
<http://www.gutenberg.org/>
<http://www.bartleby.com/>
<https://books.google.com/?hl=el>

Στη χώρα μας οι περισσότερες ψηφιακές βιβλιοθήκες είναι συνδεδεμένες με μεγάλα πανεπιστημιακά και άλλα κρατικά ιδρύματα. Ενδεικτικά αναφέρουμε την ψηφιακή βιβλιοθήκη του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών ⁵ και την ψηφιακή βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Πειραιά.⁶ Παρόλα αυτά, οι μεγαλύτερες ψηφιακές βιβλιοθήκες της Ελλάδας ανήκουν σήμερα σε κρατικά ιδρύματα. Ενδεικτικά αναφέρουμε της εξής:⁷

- **Η βιβλιοθήκη της Βουλής**, διασυνδεδεμένη με όλες τις λειτουργίες της Βουλής των Ελλήνων.
- **Η εθνική βιβλιοθήκη**, η οποία διαθέτει πολύμορφο ψηφιακό υλικό.
- **Η βιβλιοθήκη του Εθνικού Πληροφοριακού Συστήματος Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΠΣΕΤ)**, που έχει οργανωθεί από το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης.

9. Ωστόσο, ένα βασικό χαρακτηριστικό των ψηφιακών βιβλιοθηκών στην Ελλάδα είναι η φτωχή ή ανύπαρκτη ψηφιακή τους συλλογή. Οι περισσότερες από τις μεγάλες ελληνικές ψηφιακές βιβλιοθήκες διαθέτουν μόνο την δυνατότητα της αναζήτησης βιβλίων και άλλων υλικών, αλλά όχι τη δυνατότητα της online ανάγνωσης. Έτσι, ο αναγνώστης χρειάζεται να επισκεφθεί το ίδιο το κτίριο της βιβλιοθήκης για να έρθει σε επαφή με το ίδιο το βιβλίο.

Μια απλή περιήγηση στον ιστότοπο των μεγάλων ελληνικών βιβλιοθηκών θα επικυρώσει αυτή τη διαπίστωση. Καλύτερη είναι η κατάσταση των ελληνικών ψηφιακών βιβλιοθηκών σε επίπεδο υλικού εφημερίδων και Τύπου. Κυρίως για λόγους συντήρησης και διατήρησης των τεκμηρίων, οι ελληνικές ψηφιακές βιβλιοθήκες έχουν προβεί στην ψηφιοποίηση εφημερίδων και περιοδικών εκδόσεων, που βρίσκονται και online διαθέσιμες στο αναγνωστικό κοινό.

Από την άλλη μεριά, τα ψηφιακά αποθετήρια είναι συνήθως συνδεδεμένα σχεδόν αποκλειστικά με τα ακαδημαϊκά ιδρύματα. Πρόκειται για πλατφόρμες και βάσεις δεδομένων στις οποίες έχει

⁵ <http://www.lib.uoa.gr/>

⁶ <http://www.lib.unipi.gr/>

⁷ <http://catalog.parliament.gr/> <http://www.nlg.gr/> <http://www.epset.gr/>

αποκλειστική πρόσβαση ο εκάστοτε καθηγητής και οι εγγεγραμμένοι μαθητές του. Στους χώρους αυτούς αποθηκεύεται και γίνεται προσβάσιμο εκπαιδευτικό υλικό και βιβλία που όπως προείπαμε πλαισιώνουν το μάθημα. Στην Ελλάδα, οι πλατφόρμες αυτές των πανεπιστημίων χρησιμοποιούν το λογισμικό του e-class που ακολουθεί τη φιλοσοφία του λογισμικού ανοικτού κώδικα. Όλα τα ελληνικά ακαδημαϊκά ιδρύματα διαθέτουν αυτό το είδος εξατομικευμένης ψηφιακής βιβλιοθήκης, με το οποίο κάθε φοιτητής, όπως και ο υποφαινόμενος, έχει έρθει σε επαφή και γνωρίζει τη χρησιμότητά του.

Οι προσομοιωτές ασκήσεων, διαγωνισμάτων και εξετάσεων αποτελούν ένα ακόμα χρήσιμο ψηφιακό εργαλείο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Οι εφαρμογές αυτές στοχεύουν στο να προσομοιάσουν πειραματικές καταστάσεις, φαινόμενα, αλλά και διαγωνίσματα, ώστε ο φοιτητής να κατανοήσει πληρέστερα δύσκολες έννοιες και να προετοιμαστεί για την εξέταση. Το μεγάλο, σοβαρό πλεονέκτημα των προσομοιωτών έγκειται θα λέγαμε στην ίδια την διδακτική διαδικασία:⁸ Ο χρήστης-φοιτητής μετατρέπεται από παθητικό δέκτη πληροφοριών και γνώσεων σε ενεργό συμμετέχο της παραγωγής γνώσης. Με την προσωπική του συμμετοχή, ο εκπαιδευόμενος ανακαλύπτει προσωπικά τη γνώση και να κατανοήσει δυναμικά το γνωστικό περιεχόμενο του μαθήματος. Οι προσομοιωτές γνωρίζουν τη μεγαλύτερη χρήση τους κυρίως σε σχολές πληροφορικής, μηχανικής, φυσικής και σε διάφορα άλλα τεχνικά και τηλεπικοινωνιακά ιδρύματα.⁹ Στην ελληνική ακαδημαϊκή κοινότητα η χρήση των προσομοιωτών απαντάται κυρίως σε τμήματα πληροφορικής, τεχνολογίας, μηχανικής, δικτύων, τηλεπικοινωνιών και γενικότερα τεχνολογίας και υπολογιστών, των ΑΕΙ και ΤΕΙ.¹¹ Σημαντική προσπάθεια ενσωμάτωσης των εργαλείων προσομοίωσης εντοπίζεται και σε ορισμένα τμήματα παιδαγωγικής και ιστορίας. Συγκεκριμένα, στους κλάδους της βιοματικής ιστορίας και της βιοματικής παιδαγωγικής, ελληνικά πανεπιστήμια, όπως το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, εφάρμοσαν μια μίξη εφαρμογών προσομοίωσης και βιοματικών μαθημάτων για να βιώσουν καταστάσεις στις οποίες καλούνται να επιλέξουν και να δράσουν προκειμένου να αποκτήσουν προσωπική εμπειρία ιστορικών

⁸ Θεοδοσία Βλάχου, *ό.π.*, 11.

⁹ Χαράλαμπος Λίβας, *Μίνι προτζεκτ θεωρίας στα λειτουργικά συστήματα*, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Κοζάνη 2013, 2-5. ¹¹ Χαράλαμπος Λίβας, *ό.π.*, 2-4. ⁹ <https://www.youtube.com/watch?v=bW07Kl1bBIE>

περιόδων και άλλων περιστάσεων.⁹ Επί παραδείγματι, στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου, με τη χρήση συνεντεύξεων, εικόνων και βίντεο περιγράφηκε η ιστορική συνθήκη του ελληνικού Εμφυλίου. Ακολούθως, οι φοιτητές καλούνταν να διαχειριστούν το υλικό και να λάβουν θέση σε ένα δίλημμα, κατά το οποίο μια γυναίκα της Αριστεράς έπρεπε να επιλέξει ανάμεσα στο να μείνει με την οικογένειά της και να εγκαταλείψει την ιδεολογία της, ή να εγκαταλείψει την οικογένειά της και να πολεμήσει με τους αντάρτες.

Το τρίτο σκέλος ανάλυσης των εκπαιδευτικών πλατφορμών αφορά τη διασύνδεση και την επαφή εκπαιδευτή και εκπαιδευομένου, ή εκπαιδευομένων μεταξύ τους. Αναφερόμαστε σε πλατφόρμες τύπου chatbox, personal messaging ή forum. Πρόκειται για ένα εξαιρετικά χρήσιμο εργαλείο που επιτρέπει στα μέλη των ακαδημαϊκών κοινοτήτων να έρχονται σε προσωπική επαφή και να διασυνδέονται σε ένα σώμα. Οι πλατφόρμες αυτές υπάρχουν είτε από μόνες τους με τη μορφή των φοιτητικών και ακαδημαϊκών forum, είτε συνδεδεμένες με πλατφόρμες όπως το e-class και οι βιβλιοθήκες. Για της ανάγκες της ανάλυσής μας οφείλουμε βέβαια να διαχωρίσουμε τις πλατφόρμες αυτές σε:

- Πλατφόρμες φοιτητών
- Πλατφόρμες φοιτητών-καθηγητών

Στην πρώτη κατηγορία, οι φοιτητές μπορούν με τη συμμετοχή τους να ανταλλάσσουν απόψεις, γνώσεις και προτάσεις, διευρύνοντας το ακαδημαϊκό μάθημα σε ένα πιο προσωπικό επίπεδο. Εκτός από τις προσωπικές σχέσεις που καλλιεργούνται αποτελεσματικά με τον τρόπο αυτό, οι φοιτητές εμπλουτίζουν την εκπαιδευτική διαδικασία με τον δικό τους προσωπικό τρόπο, υποβοηθούνται στη μελέτη τους και συγκροτούνται και συνολικά σε μια κοινότητα που αλληλουποστηρίζεται και υποβοηθάται στη μαθησιακή της προσπάθεια. Πολλά ελληνικά πανεπιστήμια διαθέτουν ή ενθαρρύνουν τέτοιες πρωτοβουλίες φοιτητών. Χαρακτηριστική περίπτωση, αποτελεί το διαδικτυακό forum του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, στα πλαίσια του οποίου σπουδαστές όλων των ηλικιών, από όλη την Ελλάδα συνέρχονται σε

δημόσιο διάλογο, ανταλλάσσουν απόψεις και αλληλοβοηθούνται.¹⁰ Και σε πιο επίσημα ακαδημαϊκά πλαίσια, πολλά ακαδημαϊκά ιδρύματα όπως το Πανεπιστήμιο Πειραιά, αναγνωρίζουν και δημιουργούν τέτοια forum.¹¹ Στη δεύτερη κατηγορία εκπαιδευτικών πλατφορμών εντοπίζουμε και τη συμμετοχή του διδακτικού προσωπικού στην επικοινωνία. Με τον τρόπο αυτό, ο ακαδημαϊκός δάσκαλος μπορεί να έρθει σε άμεση επαφή με τις απορίες, τις διευκρινίσεις και τα προβλήματα των φοιτητών του, να αξιολογήσει και να αυτο-αξιολογήσει το μάθημά του και να δημιουργήσει μια προσωπική επαφή με τους φοιτητές του. Φυσικά, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η γνώση που πρέπει να έχει ο εκπαιδευτικός στο πώς να εντάσσει τέτοιες πλατφόρμες στο διδακτικό του έργο και να τις διασυνδέει άρτια με αυτό.¹²

Ολοκληρώνοντας αυτή τη μικρή επισκόπηση των διαστάσεων και των διαφοροποιήσεων των ψηφιακών πλατφορμών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, θα πρέπει να προχωρήσουμε τουλάχιστον σε μια αναφορά του ευρύτερου ευρωπαϊκού πλαισίου στο οποίο οι ψηφιακές εκπαιδευτικές τεχνολογίες εντάσσονται. Καταρχήν, θα πρέπει να αναγνωρίζουμε την ευρύτερη τάση προώθησης και ανάπτυξης των νέων τεχνολογιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, μια προσπάθεια που δεν γίνεται ασφαλώς τυχαία. Η Ευρωπαϊκή Ένωση από νωρίς αναγνώρισε την ανάγκη ανάπτυξης νέων καινοτομικών τεχνολογιών. Στα πλαίσια του διεθνούς οικονομικού ανταγωνισμού, η Ευρωπαϊκή Ένωση φιλοδοξεί να ανταγωνιστεί με επιτυχία τις ΗΠΑ και την Ιαπωνία στην αγορά των νέων τεχνολογιών, επιδίωξη που περνά και μέσα από την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στα πλαίσια του προγράμματος «*Europa 2000*», αλλά και σύμφωνα με τις αναπτυξιακές κατευθύνσεις που τίθενται έως το 2020, η Ευρωπαϊκή Ένωση θέτει ως πρωτεύουσας σημασίας στόχο την τεχνολογική ανάπτυξη και τη σύνδεσή της με την επιστήμη και την παιδεία.

Σύμφωνα με το ευρωενωσιακό πρόγραμμα «*Opening up Education Initiative*» που εγκαινιάστηκε στην Ελλάδα τον

¹⁰ <http://www.eap-forums.gr/>

¹¹ <http://papei.gr/forum/forum.php>

¹² Θεοδοσία Βλάχου, *ό.π.*, 11.

Σεπτέμβριο του 2013, και το οποίο αφορά στον στόχο της οικονομικής σύγκλισης των κρατών-μελών, τα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καλούνται να αναπτύξουν πρωτοβουλίες καινοτόμων μεθόδων διδασκαλίας και εκπαίδευσης σε όλο το φάσμα της παιδείας, με την χρήση ψηφιακών τεχνολογιών και περιεχομένου.¹² Σύμφωνα με το πρόγραμμα στόχος αποτελεί: «*Η καινοτόμος χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών στον τομέα της κατάρτισης και της εκπαίδευσης που θα βελτιώσει την πολυμορφία και την αποτελεσματικότητα ευκαιριών κατάρτισης για τους Ευρωπαίους πολίτες*». 11. Στη χώρα μας η Ευρωπαϊκή Ένωση διαπιστώνει μια σειρά καθυστερήσεων και προβλημάτων που άπτονται στην εφαρμογή των νέων τεχνολογιών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, που μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

- Υστέρηση στην υιοθέτηση νέων τεχνολογιών και ψηφιακών εργαλείων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.
- Υστέρηση στη χρήση των ψηφιακών βιβλίων και συγγραμμάτων.
- Υστέρηση στην εφαρμογή νέων τεχνολογιών διδασκαλίας στο ακαδημαϊκό μάθημα.

12. Το ευρωενωσιακό πρόγραμμα «*Opening up Education Initiative*» καλείται να διορθώσει την κατάσταση αυτή και στη χώρα μας θέτοντας μια σειρά στόχων:¹⁴

- Δημιουργία καινοτόμων ευκαιριών για σπουδαστές, επαγγελματίες και εκπαιδευτικά ιδρύματα¹⁵ αναφορικά με τον τρόπο που διδάσκουν και διδάσκονται, κάνοντας ευρύτερη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών και περιεχομένου για την προώθηση μεταρρυθμίσεων και τη βελτίωση της κατάρτισης των εκπαιδευτικών, με τη σύσταση «κοινοτήτων πρακτικής» μεταξύ των καθηγητών, καθώς και την ενθάρρυνση καινοτόμων προγραμμάτων σπουδών.

¹² <http://www.digitalplan.gov.gr/portal/resource/Anoigma-ths-ekpaideyshs-gia-thn-tonwsh-thskainotomias-kai-twnhttp://www.digitalplan.gov.gr/portal/resource/Anoigma-ths-ekpaideyshs-gia-thn-tonwsh-ths-kainotomias-kai-twn-pshfiakwn-dexiothtwn-se-sholeia-kai-panepisthmiapshfiakwn-dexiothtwn-se-sholeia-kai-panepisthmia> ¹⁴ <http://www.openeducationeuropa.eu/> ¹⁵ Κάθε βαθμίδα εκπαίδευσης.

- Αυξημένη χρήση των Ανοικτών Εκπαιδευτικών Πόρων (Open Educational Resources – OER), εξασφαλίζοντας ότι τα εκπαιδευτικά υλικά που παράγονται με δημόσια χρηματοδότηση όπως το Erasmus +, το νέο πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εκπαίδευση, είναι ελεύθερα διαθέσιμο σε όλους, μέσω του διαδικτυακού τόπου.
- Αύξηση της διαφάνειας για τους χρήστες των εκπαιδευτικών πόρων αναφορικά με τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας
- Βελτίωση της υποδομής των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας και της συνδεσιμότητας στα σχολεία και πανεπιστήμια.
- Ενίσχυση της συνεργασίας με διεθνείς οργανισμούς και όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη στο πλαίσιο της καλύτερης κατανόησης της επίδρασης της τεχνολογίας στην εκπαίδευση και της διερεύνησης νέων τρόπων διδασκαλίας και μάθησης.

Ειδικότερα για τα ελληνικά ακαδημαϊκά ιδρύματα, το πρόγραμμα «*Opening up Education Initiative*» προβλέπει μια σειρά επιδιώξεων και στόχων:¹³

- Προσαρμογή των παραδοσιακών τρόπων και μεθόδων διδασκαλίας στη νέα τεχνολογία με ένα συνδυασμό διδασκαλίας πρόσωπο με πρόσωπο και ηλεκτρονικών δυνατοτήτων μάθησης, όπως τα γνωστά MOOC's (Massive Open Online Courses) τα γνωστά δηλαδή, απεριόριστα ανοικτά διαδικτυακά μαθήματα.
- Επικαιροποίηση των τεχνικών γνώσεων του ακαδημαϊκού προσωπικού γύρω από τη νέα τεχνολογία και τις εφαρμογές της στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.
- Παροχή υψηλής ποιότητας εκπαίδευση και ψηφιακές δεξιότητες στους φοιτητές, οι οποίες προβλέπεται ότι θα απαιτούνται για το 90% των θέσεων εργασίας εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης έως το 2020.

Σημαντικό στοιχείο της παραπάνω στοχοθεσίας αποτελεί το γεγονός ότι οι απαιτήσεις για τεχνολογική και εκπαιδευτική αναβάθμιση δεν αφορούν μόνο το εκπαιδευτικό προσωπικό,

¹³ <http://www.openeducationeuropa.eu/>

αλλά και το επιτελικό προσωπικό των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων. Η ανάπτυξη των ψηφιακών πλατφορμών και η περαιτέρω αύξηση της χρήσης τους στα ελληνικά ΑΕΙ και ΤΕΙ, εντάσσεται προφανώς σε αυτό το ευρωπαϊκό πλαίσιο.

Μια άρτια προσπάθεια διασύνδεσης της ελληνικής πραγματικότητας στα ακαδημαϊκά ιδρύματα και των ευρωενωσιακών δεδομένων χρήσης των ψηφιακών πλατφορμών, δεν θα μπορούσε να ολοκληρωθεί χωρίς μια, έστω και συνοπτική, καταγραφή των ψηφιακών πλατφορμών που χρησιμοποιούνται από τα ακαδημαϊκά ιδρύματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο πρόγραμμα υλοποίησης και σχεδιασμού των Massive Open Online Courses (MOOC's), που αποτελούν μια πρωτότυπη εφαρμογή δημιουργίας ψηφιακών πλατφορμών, συμμετέχει σήμερα μια σημαντική μερίδα των ευρωπαϊκών πανεπιστημίων:¹⁴

- Το Πολυτεχνικό Πανεπιστήμιο της Βαλένθια (Ισπανία)
- Το Πανεπιστήμιο της Νάπολης «Φεντερίκο II» (Ιταλία)
- Το Πανεπιστήμιο της Ομπέρτα Καταλωνίας (Ισπανία)
- Το Πανεπιστήμιο του Λάισεστερ (Μ. Βρετανία)
- Το Πανεπιστήμιο της Βουργουνδίας (Γαλλία)
- Το Ανοικτό Πανεπιστήμιο της Ολλανδίας (Ολλανδία)
- Το Πανεπιστήμιο του Ταλίν (Εσθονία)
- Το Πανεπιστήμιο του Ουρμπίνο (Ιταλία)
- Το Πανεπιστήμιο της Βρετάνης (Γαλλία) • Το Πανεπιστήμιο Ουνιτρέντο (Ιταλία) • Το Πανεπιστήμιο της Αλμπέρτα (Ιταλία)

Τα έντεκα παραπάνω ιδρύματα αναπτύσσουν, χρησιμοποιούν και προωθούν τη νεωτεριστική πλατφόρμα των Massive Open Online Courses, υλοποιώντας το ευρωενωσιακό πρόγραμμα «*Opening up Education Initiative*». Και εκτός του πλαισίου αυτού όμως, άλλες ευρωενωσιακές ψηφιακές πλατφόρμες εκπαίδευσης βρίσκονται ήδη σε εφαρμογή από εκπαιδευτικά ιδρύματα

¹⁴ <https://platform.europeanmoocs.eu/#>

που πολλές φορές απαντώνται ομαδοποιημένα, ανάλογα με το ερευνητικό τους αντικείμενο ή τον επιστημονικό κλάδο στον οποίο δραστηριοποιούνται. Επί παραδείγματι, η ευρωπαϊκή ψηφιακή πλατφόρμα της ΕΥΑ¹⁵ χρησιμοποιείται ευρύτατα από τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια που ασχολούνται με την ενεργειακή έρευνα.²²

Ίσως η πιο φιλόδοξη εφαρμογή των εκπαιδευτικών πλατφορμών στην Ευρώπη είναι η εκπαιδευτική πλατφόρμα του EPAL, μια, όπως διαβάζουμε στον ιστότοπό της «(...) πολύγλωσση και ανοιχτή πλατφόρμα για να συμμετέχουν σε αυτήν δάσκαλοι, εκπαιδευτές, ερευνητές, ακαδημαϊκοί, χαράκτες πολιτικής και όποιος ασχολείται επαγγελματικά με τη μάθηση των ενηλίκων σε όλη την Ευρώπη».¹⁶ Αν και δεν περιορίζει την εφαρμογή της στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, η πλατφόρμα EPAL, γνωρίζει ευρεία χρήση από τα ευρωπαϊκά ακαδημαϊκά ιδρύματα προσφέροντάς τους, online διασύνδεση, δομημένο περιεχόμενο ανά επιστημονικό κλάδο και εργαλεία εκμάθησης για φοιτητές και αποφοίτους. Στη χώρα μας η πλατφόρμα EPAL είναι διαθέσιμη σε οποιονδήποτε φορέα μέσω της Γενικής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης και Πολιτισμού.

Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στον διαδικτυακό της τόπο, είναι η εκπαιδευτική πλατφόρμα itslearning που μετά την συγχώνευσή της με την Fronter έγινε η μεγαλύτερη ευρωπαϊκή ψηφιακή εκπαιδευτική πλατφόρμα.¹⁷ Η πλατφόρμα itslearning, πιστοποιημένη από την Ευρωπαϊκή Ένωση, διαθέτει σήμερα τον μεγαλύτερο κύκλο εργασιών, πουλώντας εκπαιδευτικό και όχι μόνο λογισμικό και υποστήριξη, σε χώρες από όλον τον κόσμο. Αν και όχι αποκλειστικά στοχευμένη στον ακαδημαϊκό χώρο, η πλατφόρμα itslearning προσφέρει μια βεντάλια εκπαιδευτικών εργαλείων, όπως online classrooms, ψηφιακά αποθετήρια, βάσεις δεδομένων για φοιτητές/μαθητές, και υπηρεσίες chat, συνδεδεμένες με ψηφιακό και τηλεφωνικό προσωπικό υποστήριξης. Στην Ευρώπη, παρέχει υπηρεσίες σε πανεπιστημιακά ιδρύματα της

¹⁵ European University

Association. ²² <http://www.eua.be/>

¹⁶ <https://ec.europa.eu/epale/el/about>

¹⁷ <http://www.itslearning.eu/>

Δανίας, της Φινλανδίας, της Γαλλίας, της Γερμανίας, της Ολλανδίας, της Νορβηγίας, της Πολωνίας, της Σουηδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου.

Επιχειρώντας μια μικρή ανασκόπηση των όσων μέχρι τώρα αναφέραμε, θα μπορούσαμε να διαπιστώσουμε ότι οι ψηφιακές εκπαιδευτικές πλατφόρμες προσφέρουν μια πολύ σημαντική δυνατότητα εμπλουτισμού της ακαδημαϊκής εκπαιδευτικής διαδικασίας και μια μοναδική ευκαιρία διαφοροποίησης του συστήματος διδασκαλίας, πιο κοντά στη σύγχρονη πραγματικότητα. Με όλο και νεότερες γενιές ανθρώπων να εισέρχονται ως ακαδημαϊκοί πολίτες στον χώρο των πανεπιστημίων και των τεχνικών ιδρυμάτων, γενιές πιο κοντά και πιο εγκλιματισμένες στη νέα τεχνολογία, η καθ' έδρας διδασκαλία οφείλει με τη σειρά της να διαφοροποιηθεί και να έρθει πιο κοντά σε αυτό που ο μέσος φοιτητής γνωρίζει καλύτερα. Η ψηφιακή εκπαίδευση γενικότερα αποτελεί το μέλλον των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων όχι μόνο ως εργαλείο εκμάθησης αλλά και ως μορφή επικοινωνίας. Η ικανότητα ενός ιδρύματος να επικοινωνεί με σύγχρονο τρόπο με τους φοιτητές του και κατ' επέκταση και η δυνατότητα που μπορεί να δοθεί σε φοιτητές και καθηγητές να «μιλούν την ίδια γλώσσα», αποτελεί ένα ακόμα πεδίο στο οποίο οι ψηφιακές εκπαιδευτικές πλατφόρμες και ευρύτερα οι νέες εκπαιδευτικές τεχνολογίες μπορούν να προσφέρουν. Σε δεύτερο επίπεδο, τόσο σε κρατικό, όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, διαπιστώνουμε δύο προβληματικές συνθήκες:

- Η διείσδυση της νέας τεχνολογίας και κατ' επέκταση και των ψηφιακών εκπαιδευτικών πλατφορμών δεν βρίσκεται σήμερα, παρά τις γενικευμένες προσπάθειες, σε ικανοποιητικό επίπεδο, όχι μόνο στα ελληνικά, αλλά και γενικότερα στα ευρωπαϊκά ακαδημαϊκά ιδρύματα.
- Η παροχή και υιοθέτηση των ψηφιακών εκπαιδευτικών πλατφορμών επαφίεται σήμερα κυρίως στην ιδιωτική πρωτοβουλία και ως εκ τούτου δεν καλύπτει αποκλειστικά τις ακαδημαϊκές εκπαιδευτικές ανάγκες, αλλά τις ευρύτερες μαθησιακές ανάγκες κάθε επιπέδου και κάθε ηλικίας. Η εξειδίκευση στο ευρωπαϊκό ακαδημαϊκό κοινό αποτελεί, κατά την άποψή μας, ένα βασικό προαπαιτούμενο για το μέλλον των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων.

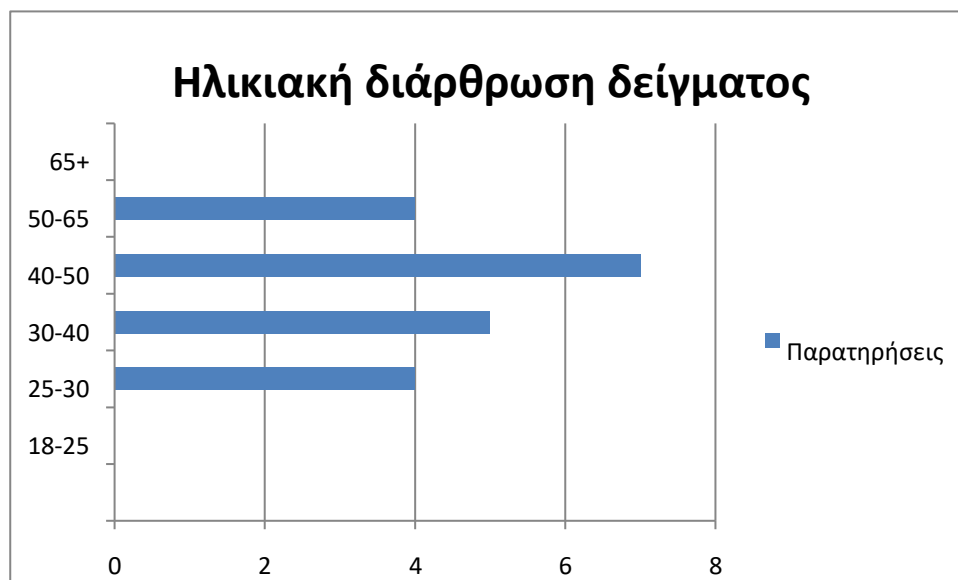
Η χρήση και αξιοποίηση ηλεκτρονικής πλατφόρμας μάθησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στάσεις και απόψεις μελών ΔΕΠ.

Ολοκληρώνοντας αυτή μας την ανασκόπηση προχωρούμε ακολούθως στην επί την πράξη (μέσω συνεντεύξεων) εξέταση του επιπέδου υιοθέτησης των ψηφιακών εκπαιδευτικών πλατφορμών στη σύγχρονη πραγματικότητα της ελληνικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

ΚΕΦ.2: Παρουσίαση ευρημάτων

Στο πλαίσιο της εργασίας διενεργήθηκε έρευνα σε δείγμα είκοσι ατόμων που εργάζονται στον ακαδημαϊκό χώρο, με την ιδιότητα των μελών εκπαιδευτικού προσωπικού ιδρυμάτων της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης. Στην έρευνα συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου συμμετείχαν άτομα και των δύο φύλων (8 άνδρες και 12 γυναίκες), από τα ακαδημαϊκά ιδρύματα: Πανεπιστήμιο Πειραιά, Πανεπιστήμιο Αιγαίου (Ρόδος), Ανωτάτη Σχολή Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών (ΑΣΟΕΕ) και το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

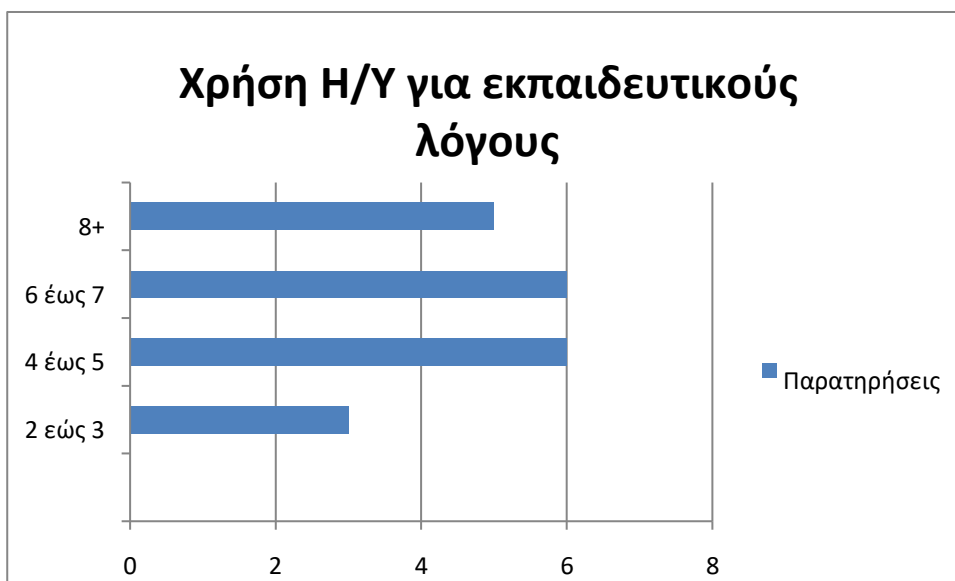
Σε ότι αφορά τα ανθρωπολογικά δεδομένα, βασικότερη παρατήρηση, πέραν της υψηλότερης συμμετοχής των γυναικών στο δείγμα μας, αποτελεί η διάρθρωση των ηλικιών. Στο δείγμα μας, επικρατεί το ηλικιακό γκρουπ μεταξύ 40 έως 50 ετών, ενώ δεύτερη μεγαλύτερη κατηγορία αποτελεί αυτό των 30 έως 40 ετών.

Η χρήση και αξιοποίηση ηλεκτρονικής πλατφόρμας μάθησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στάσεις και απόψεις μελών ΔΕΠ.

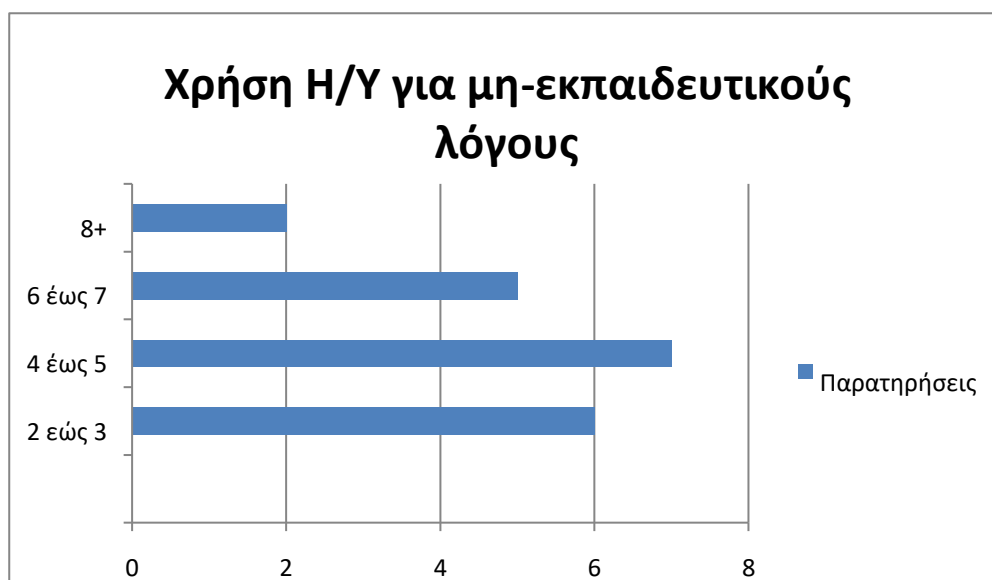
Από το παραπάνω παρατηρούμε ότι το 60% των ερωτηθέντων ανήκει στην ηλικιακή κατηγορία από 30 έως 50 ετών. Η ηλικιακή σύνθεση του δείγματός μας, θα αποτελέσει σημαντικό στοιχείο της ανάλυσης που θα ακολουθήσει. Οι πλειονότητα των ερωτηθέντων διαπιστώνεται ότι σε ποσοστό 55% κατοικεί στην Αθήνα, με αμέσως επόμενη μεγαλύτερη παρατήρηση αυτή των κατοίκων Ρόδου, δεδομένο που εξηγείται από το μεγαλύτερο πλήθος των ερωτηθέντων που ανήκουν στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Σε ότι αφορά τη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών για εκπαιδευτικούς και μηεκπαιδευτικούς λόγους, ένα 60% των ερωτηθέντων φαίνεται να χρησιμοποιεί από 4 έως 7 ώρες ημερησίως των ηλεκτρονικό υπολογιστή για ζητήματα που σχετίζονται με το εκπαιδευτικό τους έργο. Ικανό επίσης είναι και το ποσοστό των ερωτηθέντων που φαίνεται πως χρησιμοποιούν των ηλεκτρονικό υπολογιστή για τον ίδιο λόγο για άνω των 8 ωρών ημερησίως (25%).

Από την άλλη πλευρά, σημαντικά μικρότερος φαίνεται να είναι ο χρόνος που οι ερωτηθέντες του δείγματός μας κάνουν χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή για μη- εκπαιδευτικούς λόγους.

Η χρήση και αξιοποίηση ηλεκτρονικής πλατφόρμας μάθησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στάσεις και απόψεις μελών ΔΕΠ.

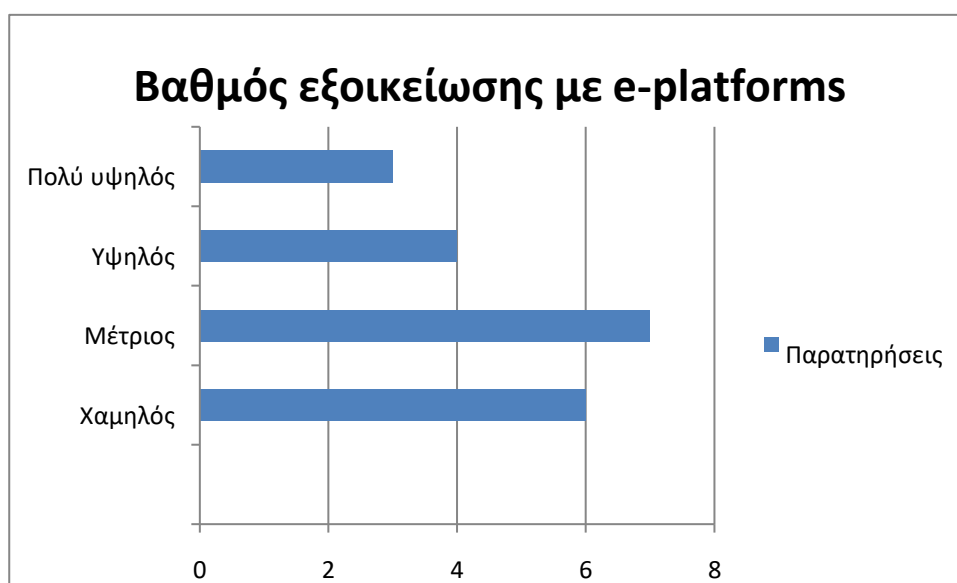

Από το παραπάνω γράφημα βλέπουμε ότι ένα 65% των ερωτηθέντων δηλώνει ότι χρησιμοποιεί τον ηλεκτρονικό του υπολογιστή για εξω-εκπαιδευτικές δραστηριότητες από 2 έως 5 το πολύ ώρες. Από τα παραπάνω, συμπεραίνουμε ότι η χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή στο ακαδημαϊκό προσωπικό συνδέεται κυρίως με το εκπαιδευτικό του έργο και λιγότερο με άλλες δραστηριότητες. Εδώ φυσικά οφείλουμε να προβούμε στις εξής δύο παρατηρήσεις:

- Πρώτον: Δεν είμαστε σε θέση να διαπιστώσουμε αν ο διαχωρισμός των δύο διαφορετικών χρήσεων του ηλεκτρονικού υπολογιστή από τους ερωτηθέντες είναι πραγματικά έγκυρος, λόγω της υποκειμενικής φύσης του τί ο κάθε ένας από αυτούς θεωρεί ως «εκπαιδευτική εργασία» και τί όχι. Με άλλα λόγια, η online συζήτηση με έναν συνάδελφο για ζητήματα δουλειάς, μπορεί από άλλους να νοείται ως χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή για λόγους που αφορούν το εκπαιδευτικό τους έργο, ενώ για άλλους ως απλή διαπροσωπική επικοινωνία.
- Δεύτερον: Δεν είμαστε σε θέση να πιστοποιήσουμε το εάν οι δηλούμενες ώρες χρήσης του ηλεκτρονικού υπολογιστή για μη-εκπαιδευτικούς λόγους είναι πραγματικές ή όχι. Ο λόγος για το παραπάνω είναι διττός: Αφενός, ο ερωτηθέντας μπορεί να μην επιθυμεί να δώσει ένα πραγματικό αριθμό ωρών χρήσης λόγω του ότι μπορεί να θεωρεί ότι η πληροφορία αυτή είναι προσωπική και ευαίσθητη, Αφετέρου, κατά τη γνώμη αρκετών ειδικών, άτομα που κάνουν

εντατική χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή ενδέχεται να χάνουν την πραγματική αίσθηση του χρόνου που περνούν σε αυτόν, νομίζοντας ότι είναι πολύ λιγότερος από όσο πραγματικά είναι.¹⁸

Σημαντικά ευρύματα παρουσιάζονται και στο ζήτημα της εξοικείωσης με τον ηλεκτρονικό υπολογιστή και τη χρήση των ηλεκτρονικών πλατφόρμων εκπαίδευσης. Ένα 30% των ερωτηθέντων παραδέχεται έναν χαμηλό βαθμός εξοικείωσης με αυτές, ενώ ένα 35% θεωρεί ότι η εξοικείωσή του είναι μάλλον μέτρια. Παράλληλα, μόλις ένα 15% των ερωτηθέντων θεωρεί ότι έχει πολύ καλή γνώση της χρήσης των εκπαιδευτικών ηλεκτρονικών πλατφόρμων.

Η παραπάνω διαπίστωση, σε συνδυασμό με τις παρατηρήσεις που έγιναν σχετικά με το χρόνο χρήσης του ηλεκτρονικού υπολογιστή για εκπαιδευτικούς λόγους μας οδηγούν σε δύο πιθανά ενδεχόμενα:

- Μεγάλο μέρος του χρόνου που το ακαδημαϊκό προσωπικό διαθέτει στη χρήση του υπολογιστή για εκπαιδευτικούς λόγους, ενδέχεται να αποτελείται από τη συγγραφή κειμένων,

¹⁸ Dr. Kimberly S. Young, *Internet Addiction: Symptoms, Evaluation, And Treatment*, Professional Resource Exchange Inc., Sarasota 1999, 6.

τη δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού, την αποστολή e-mails και άλλων παρεμφερών δραστηριοτήτων και όχι στη χρήση κάποιας e-platform όπως το e-class.

- Μέρος του χρόνου που το ακαδημαϊκό προσωπικό διαθέτει στη χρήση του e-class ή άλλης πλατφόρμας μπορεί να σπαταλάται προσπαθώντας να γίνει κατανοητή ή χρήση του, διορθώνοντας «λάθη» που έγιναν κατά τη χρήση του, ή «ψάχνοντας» το που πρέπει να αναρτηθεί τί.

Μια ακόμη διάσταση που σχετίζεται με το υψηλό ποσοστό της χαμηλής εξοικείωσης του ακαδημαϊκού προσωπικού με την πλατφόρμα e-class, ενδέχεται να συνδέεται και με την ηλικιακή διάρθρωση του δείγματος, καθώς είναι γενικά παραδεδεγμένη άποψη ότι όσο ο άνθρωπος μεγαλώνει ηλικιακά, τόσο δυσκολότερα εξοικειώνεται με τις νέες τεχνολογίες. Πράγματι, σε ότι αφορά το δείγμα μας, 75% των ερωτηθέντων που ανήκουν στην ηλικιακή κατηγορία των 40 έως 50 ετών δηλώνει τη μέτρια εξοικείωσή του με τις ηλεκτρονικές εκπαιδευτικές πλατφόρμες, ενώ το υπόλοιπο 25% απαντά πως θεωρεί τον εαυτό του ως έχον χαμηλή εξοικείωση.

Μια ακόμα ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα διάσταση του ζητήματος προκύπτει από τη σχετικοποίηση των κατά μέσο όρο μηνιαίων εξόδων για την αγορά τεχνολογικών προϊόντων και το βαθμό εξοικείωσης με τη διαδικτυακή πλατφόρμα του e-class. Στο δείγμα μας παρατηρείται ότι μόλις ένας στους είκοσι ερωτηθέντες επενδύει ποσά των 300 ευρώ σε αγορά νέων τεχνολογιών ενώ ένα ποσοστό του 35% (7 στους 20) θα επενδύσει κατά μέσο όρο 100 ευρώ ανά μήνα για αντίστοιχες αγορές.

Αγορά νέας τεχνολογίας	Παρατηρήσεις
------------------------	--------------

500 €	
300 €	1
100 €	7
Λιγότερα των 100 €	12

Δεν είναι τυχαίο δε ότι οι παραπάνω οκτώ ερωτηθέντες κατατάσσονται στις κλάσεις υψηλής και πολύ υψηλής εξοικείωσης με τις νέες τεχνολογίες. Είναι λογικό το συμπέρασμα ότι οι υψηλοί και πολύ υψηλοί χρήστες νέων τεχνολογιών διαθέτουν για αυτές κάποιο σχετικά υψηλό ποσό από το μηνιαίο τους εισόδημα, αναδεικνύοντας με τον τρόπο αυτό τη κατάταξη των νέων τεχνολογιών στην αξιακή τους κλίμακα. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να γίνουν δύο διευκρινίσεις σχετικά με την εξαγωγή του παραπάνω συμπεράσματος:

- Πρώτον: Λόγω της βαθείας οικονομικής κρίσης στην οποία η χώρα μας έχει εισέλθει από το 2009, είναι φυσιολογικό ένα σημαντικό μειωτικό αντίκτυπο επί των μισθών. Έτσι, η επένδυση των χρηματικών ποσών σε νέες τεχνολογίες μπορεί για κάποιους να έχει περιοριστεί λόγω του παραπάνω.
- Δεύτερον: Εύλογα κανείς μπορεί να αναρωτηθεί τί εννοείται με τη φράση «αγορά νέων τεχνολογιών». Για παράδειγμα, η αγορά ενός νέου κινητού τηλεφώνου σε κάποιο οικογενειακό πρόσωπο ως δώρο εντάσσεται μέσα σε αυτές, και εάν ναι τότε δεν αλλοιώνεται με τον τρόπο αυτό το δείγμα μας;

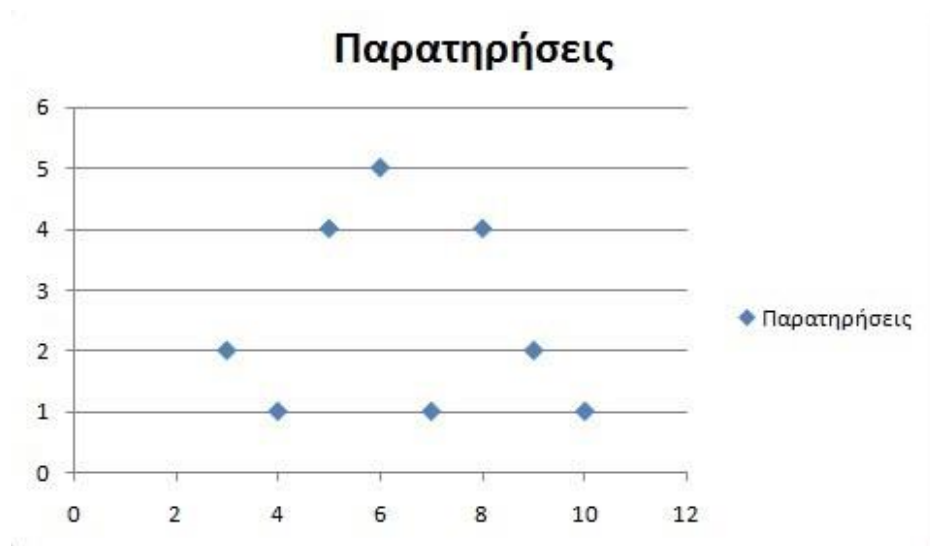
Σε ότι αφορά την πρώτη διευκρίνιση θεωρούμε ότι η εύλογη μείωση των μισθών των μελών ΔΕΠ, όπως και των άλλων εργαζομένων, θα έχει σίγουρα οδηγήσει σε κάποια μείωση των χρημάτων που καταβάλλονται για την αγορά νέων τεχνολογιών. Παρόλα αυτά, εάν η δαπάνη

Η χρήση και αξιοποίηση ηλεκτρονικής πλατφόρμας μάθησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στάσεις και απόψεις μελών ΔΕΠ.

για νέες τεχνολογίες κατατάσσεται ψηλά στο αξιακό σύστημα των ερωτηθέντων, η μείωση των μηνιαίων αποδοχών, ναι μεν θα προκαλέσει μια ανάλογη μείωση στις δαπάνες για νέα τεχνολογία, από την άλλη μεριά όμως, τα μέλη αυτά του δείγματος θα εξακολουθούν να καταβάλλουν ένα σχετικά υψηλό ποσό για τέτοιες αγορές. Σε κάθε περίπτωση αναμένεται μια ανάλογη μείωση με αυτή των εισοδημάτων, όχι όμως μια αφαίρεση τέτοιων αγορών από την αξιακή τους θέση στη λογική των ερωτηθέντων. Σε ότι αφορά το δεύτερο σκέλος, εντοπίζουμε ότι ασφαλώς οι ερωτηθέντες δεν μπορούν ούτε να θυμούνται, ούτε να είναι σε θέση να αποτυπώσουν με λεπτομέρεια τα μηνιαία έξοδά τους για νέες τεχνολογίες. Έτσι, μέσα αυτά μπορεί σαφώς να κατατάσσονται, αγορές δώρων για οικεία πρόσωπα, μηνιαίες συνδρομές για υπηρεσίες διαδικτύου και άλλα. Το παραπάνω γεγονός παρόλα αυτά δεν αποδεικνύει τίποτε νέα για τις επιλογές των ατόμων αυτών. Με άλλα λόγια, δεν ενδιαφέρει το ποιόν των προϊόντων ή των υπηρεσιών που αγοράζονται παρά μόνο το εάν αυτά/ες κατατάσσονται στις νέες τεχνολογίες. Για παράδειγμα, ένας πατέρας που αγοράζει στο παιδί του έναν νέο ηλεκτρονικό υπολογιστή, εκτιμά την νέα τεχνολογία υψηλά στο αξιακό του σύστημα, γεγονός που αποτυπώνεται από ένα τέτοιο δώρο.

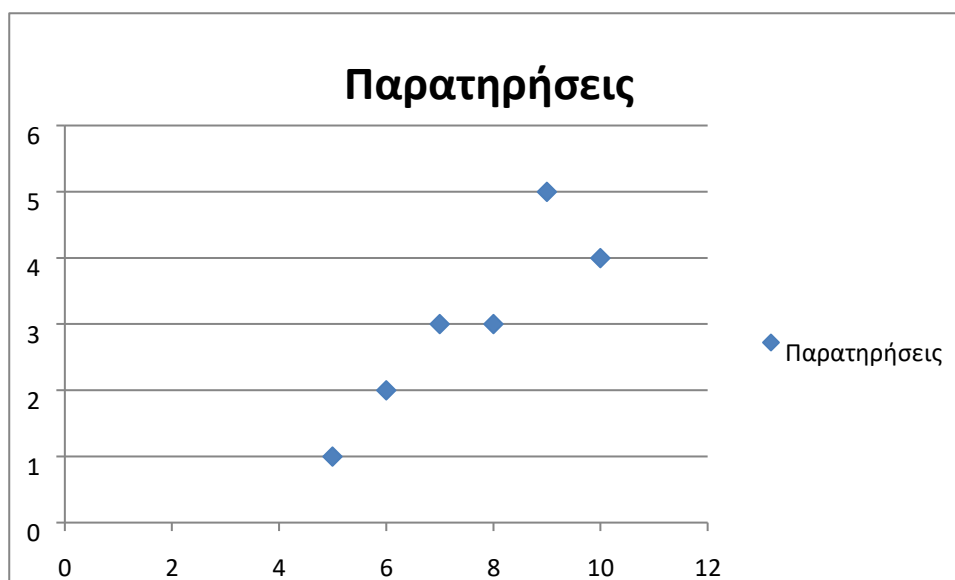
Προχωρώντας στα ενδότερα της έρευνάς μας, εξετάσαμε μέσω μιας κλίμακας likert το ενδιαφέρον των ερωτηθέντων για τις νέες τεχνολογίες και τις εξελίξεις του κλάδου των νέων τεχνολογιών, αλλά και το πόσο αντιλαμβάνονται ότι οι εξελίξεις αυτές εγείρουν το ενδιαφέρον των φοιτητών τους. Σε πρώτο επίπεδο, εντοπίζουμε ένα σχετικά μέτριο ενδιαφέρον από πλευράς μελών ΔΕΠ για την εξέλιξη του κλάδου των τεχνολογιών.

Τα ευρήματά μας διαρθρώνονται ως εξής:

Το επίπεδο ενδιαφέροντος που παρατηρείται μπορεί επαρκώς να επεξηγηθεί από την ίδια την φύση του επαγγέλματος του διδακτικού προσωπικού των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων. Συνήθως, οι διδάσκοντες που εργάζονται σε τομείς και κλάδους που θεωρούνται για το δικό τους επιστημονικό πεδίο ως «state of the art», χρειάζεται να παρακολουθούν διαρκώς τις νέες εξελίξεις του κλάδου τους, τις νέες δημοσιεύσεις και έρευνες καθώς και τις νέες εκπαιδευτικές μεθόδους της επιστήμης τους. Λίγος λοιπόν, χρόνος απομένει για την παρακολούθηση των νέων τεχνολογικών εξελίξεων, ειδικά όταν αυτές νοούνται ως «θαύματα μιας άλλης επιστήμης». Για τη σχέση αυτή θα αναφερθούμε σε άλλο σημείο του παρόντος πονήματος.

Από την άλλη μεριά, οι ερωτηθέντες εντοπίζουν ότι το ενδιαφέρον των φοιτητών τους για τις νέες τεχνολογίες είναι αρκετά υψηλότερο από ότι το δικό τους, αποτυπώνοντας εκτιμήσεις που παρουσιάζονται στο παρακάτω γράφημα:

Η παραπάνω εκτίμηση δημιουργεί σοβαρό προβληματισμό, αφού εγείρει το εύλογο ερώτημα ότι αφού οι διδάσκοντες εντοπίζουν το ενδιαφέρον των φοιτητών τους σε έναν συγκεκριμένο κλάδο, γιατί δεν στρέφουν το ενδιαφέρον τους κι εκείνοι σε αυτόν προκειμένου να γεφυρώσουν καλύτερα την επικοινωνία τους; 22. Η έλλειψη αυτού του «κοινού ενδιαφέροντος» ενδέχεται να προκύπτει από μια σειρά παραγόντων:

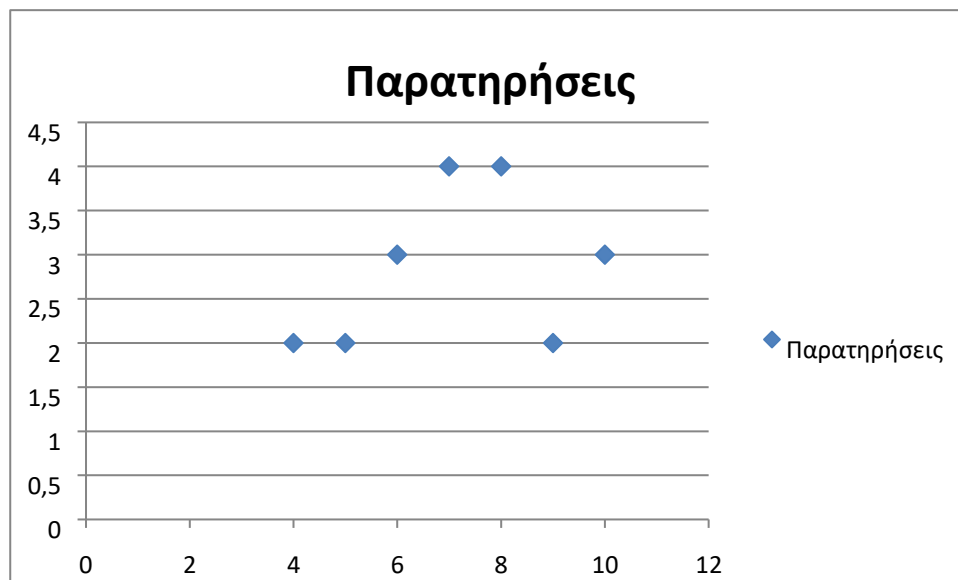
1. Από την πολλαπλότητα των διδακτικών και ερευνητικών ευθυνών των μελών ΔΕΠ, που δεν αφήνει χρόνο για άλλα ενδιαφέροντα, ειδικά στα σύγχρονα σοβαρά υποστελεχωμένα ΑΕΙ και ΤΕΙ.
2. Από το γεγονός ότι η νέα τεχνολογία μπορεί να φαίνεται δύσκολη στη χρήση και χρονοβόρα στην εκμάθηση.
3. Από το γεγονός ότι το ενδιαφέρον των φοιτητών για τις νέες τεχνολογίες μπορεί να φαίνεται ως χόμπι που έχει να κάνει μόνο με την διασκέδαση και τα social media.

Τα παραπάνω οδηγούν σε ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες υποθέσεις και προτάσεις που θα αναλυθούν σε διαφορετικό χωρίο της εργασίας μας.

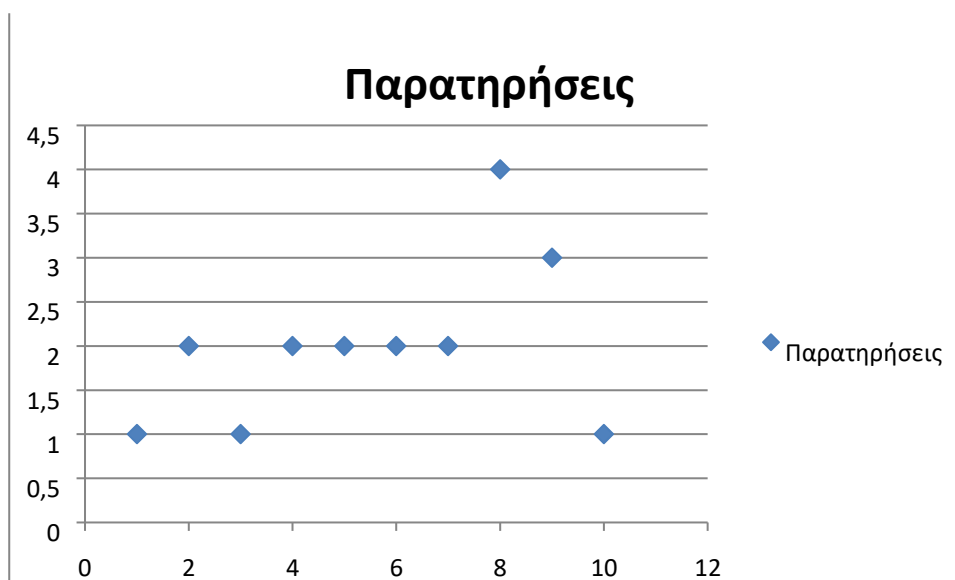
Η χρήση και αξιοποίηση ηλεκτρονικής πλατφόρμας μάθησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στάσεις και απόψεις μελών ΔΕΠ.

Προχωρώντας στο μέρος του ερωτηματολογίου που αφορά συγκεκριμένα την πλατφόρμα του e-class και τη χρησιμότητά της από τα μέλη ΔΕΠ, εντοπίζουμε πως ο μέσος όρος των ερωτηθέντων θεωρεί ότι η πλατφόρμα υποβοηθά μερικώς την εκπαιδευτική διαδικασία.

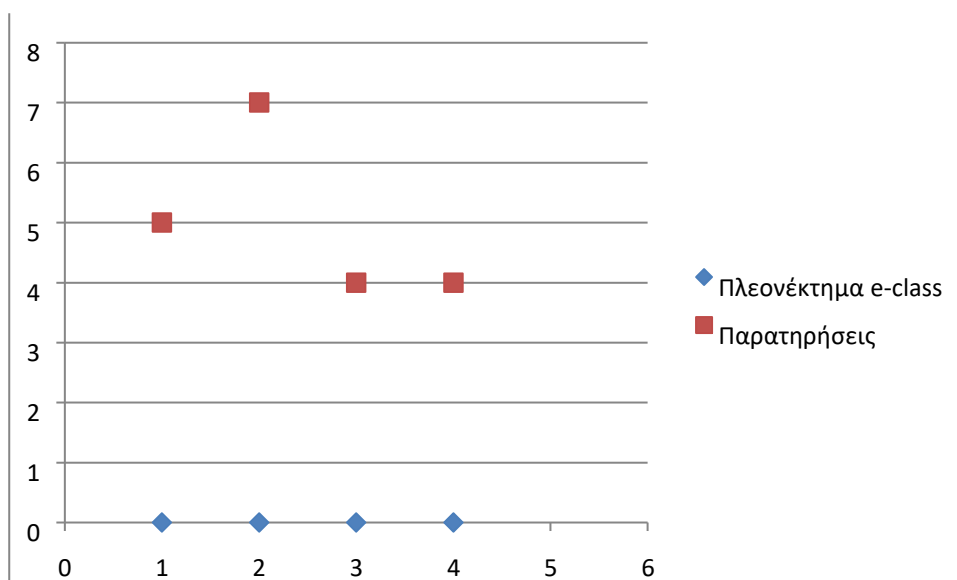
Συγκεκριμένα, τα ευρήματα που εξάγονται με μια κλίμακα likert διαρθρώνονται ως εξής:

Η ερώτηση αυτή που σκοπεύει να δώσει μια πρώτη εκτίμηση του κατά πόσο οι ερωτηθέντες νιώθουν ότι βοηθούνται από την πλατφόρμα του e-class, συνδέεται άρρηκτα με τα αποτελέσματα που αφορούν την διευκόλυνση της επικοινωνίας καθηγητών-φοιτητών μέσω της πλατφόρμας.

Οι ερωτηθέντες φαίνεται πως παραμένουν μετρίως προς αρκετά ικανοποιημένοι από τον τρόπο με τον οποία η πλατφόρμα του e-class τους βοηθά στο να επικοινωνήσουν με τους φοιτητές τους, όμως το σε τι στην πραγματικότητα συνίσταται η επικοινωνία αυτή αποκαλύπτεται από την ερώτηση του ποια θεωρούνται ως πλεονεκτήματα του e-class. Στην ερώτηση αυτή, η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων απαντά ότι χρησιμοποιεί το e-class για την ανάρτηση θεμάτων εξετάσεων, σημειώσεων και ανακοινώσεων, μικρό δε μέρος των ερωτηθέντων χρησιμοποιεί το e-class ως μέσο επίλυσης αποριών. Τέλος, εντύπωση προκαλεί ότι 4 στους 20 ερωτηθέντες δηλώνουν ως πλεονέκτημα του e-class την «επικοινωνία» χωρίς να προσδιορίζουν περισσότερο το τι εννοείται με τη χρήση αυτής της λέξης:

23. Από τα παραπάνω εντοπίζεται ένας τρόπος τινά, εκφυλισμός στη χρήση της πλατφόρμας του e-class που πηγάζει από την αντίστοιχη παρερμηνεία της έννοιας «επικοινωνία» μέσω των νέων τεχνολογιών. Από τη μια μεριά, οι ερωτηθέντες κατανοούν με έναν πολύ συμβατικό και μη επικαιροποιημένο τρόπο την επικοινωνία μέσω των νέων τεχνολογιών, γεγονός που αποτυπώνεται στη χρήση που κάνουν στην πλατφόρμα. Υιοθετούν μια μονόπλευρη ασύγχρονη μορφή επικοινωνία που συνίσταται στην ανάρτηση σημειώσεων, θεμάτων και ανακοινώσεων, ενώ η αμφίδρομη συγχρονισμένη επικοινωνία με τους φοιτητές είναι σχεδόν ανύπαρκτη. Το παραπάνω εκφυλίζει τη χρησιμότητα του e-class σε αυτή ενός γραμματειακού τύπου διαδικτυακό χώρο, απλής και μονόδρομης ενημέρωσης. Είναι λοιπόν εμφανές ότι η χρήση αυτή του e-class ως επικοινωνιακό δίκτυο παλαιού τύπου, προκύπτει από την ελλιπή κατανόηση της σύγχρονης έννοιας της επικοινωνίας, όπως αυτή δομείται και αναδομείται συνεχώς μέσα από τις σύγχρονες τεχνολογίες. Το ερώτημα που μένει να απαντηθεί λοιπόν είναι το εξής: Οι ερωτηθέντες προβαίνουν σε αυτή την εκφυλισμένη μορφή χρήσης του e-class, λόγω δικής τους ανεπαρκούς κατανόησης των νέων τεχνολογιών, ή λόγω εγγενών προβλημάτων στην ίδια τη χρήση της πλατφόρμας;

Το παραπάνω ερώτημα απαντάται με αρκετή σαφήνεια από το επόμενο ερώτημα του ερωτηματολογίου μας που σχετίζεται με τα εντοπιζόμενα από τους ερωτούμενους μειονεκτήματα της διαδικτυακής πλατφόρμας e-class. Μια ευθεία ερώτηση τύπου: «Πιστεύεται ότι γνωρίζετε καλά τον χειρισμό της πλατφόρμας e-class» αποφεύχθηκε καθώς η

Η χρήση και αξιοποίηση ηλεκτρονικής πλατφόρμας μάθησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στάσεις και απόψεις μελών ΔΕΠ.

απάντησή της μπορεί να εμπεριέχει σημαντικά μη-δειγματοληπτικά σφάλματα που σχετίζονται με την αυτοεικόνα του ερωτομένου.¹⁹ Οι απαντήσεις στο παραπάνω ερώτημα παρουσιάζουν και εδώ ιδιαίτερο ενδιαφέρον:

Μειονέκτημα e-class	Παρατηρήσεις
Πολυπλοκότητα	5
Όχι άμεση επικοινωνία	3
Όχι φιλικό στο φοιτητή	4

25. Ένα ποσοστό της τάξης του 25% των ερωτομένων θεωρούν την πλατφόρμα e-class ως ένα ψηφιακό εργαλείο ιδιαίτερα πολύπλοκο στη χρήση και αρκετά δυσνόητο. Το παραπάνω αναδεικνύει ένα σημαντικό κενό εξοικείωσης των ερωτηθέντων με τον τρόπο λειτουργίας του e-class. Το ζήτημα παρόλα αυτά παραμένει ως προς το εάν η πλατφόρμα e-class είναι όντως πολύπλοκη ή δύσχρηστη από αντικειμενικής σκοπιάς. Η ψηφιακή δωρεάν υπηρεσία του open e-class, σχεδόν πανομοιότυπη με της διατιθέμενες πλατφόρμες των διαφόρων ΑΕΙ-ΤΕΙ, αποτέλεσε ένδειξη για την απάντηση στο παραπάνω ερώτημα. Πρόκειται για μια εύχρηστη και φιλική πλατφόρμα που ακολουθεί τη λογική κατασκευής ενός απλού δεδρωειδούς διαγράμματος και απαιτεί ελάχιστες γνώσεις σε html απο τον χρήστη.²⁰ Επιπροσθέτως, η πλατφόρμα του e-class έχει κατασκευαστεί με τη λογική του να είναι χρηστική για κάθε επιστημονικό τομέα και κλάδο σε ένα βασικό επίπεδο, ενώ ομοιάζει στη χρήση της των blogs, forums και άλλων μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Από μια απλή επίσκεψη στον ιστοχώρο της και

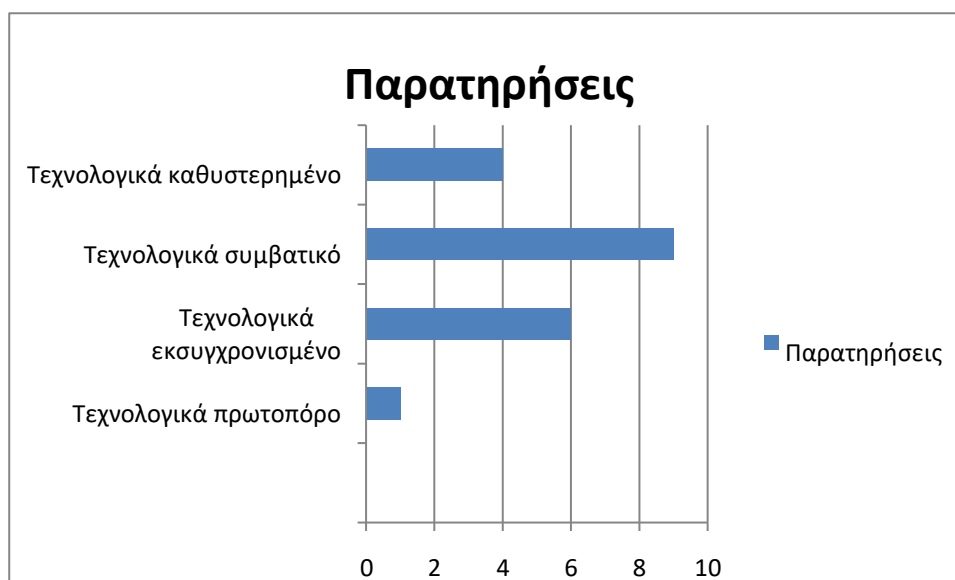
¹⁹ Αθανάσιος Πατσουράτης, *Έρευνα αγοράς*, Πανεπιστήμιο Πάτρας, Πάτρα 2001, 81-83.

²⁰ <http://www.openeclass.org/%CF%84%CE%B5%CE%BA%CE%BC%CE%B7%CF%81%CE%AF%CF%89%CF%83%CE%B7/> Τελευταία πρόσβαση: 28/8/2017.

ένα ολιγόλεπτο «παιχνίδι» με τις εφαρμογές της, ο οποιοσδήποτε θα κατανοήσει την απλότητα και την ευχρησία της πλατφόρμας e-class. Χωρίς το παραπάνω συμπέρασμά μας να υποθέτει μονάχα την γνωστική έλλειψη των ερωτηθέντων, η έλλειψη ευχέρειας χρήσης του e-class μπορεί να αποδοθεί σε μια σειρά λόγων:

- Στην έλλειψη χρόνου του διδακτικού προσωπικού για ενασχόληση με τη χρήση του eclass και την «ανακάλυψη» όλων των εργαλείων και εφαρμογών του.
- Στην παρερμηνεία της σημαντικότητας των νέων τεχνολογιών στη διαδικασία επικοινωνίας με τους σύγχρονους φοιτητές τους.
- Στην διαφορετική δομή σκέψης που διέπει την πλατφόρμα του e-class από την «πεπατημένη» σκέψη και ανάλυση πολλών «παραδωσιακών» διδακτικών μεθόδων.

Προχωρώντας προς το κλείσιμο της παρουσίασης των στατιστικών συμπερασμάτων που προέκυψαν από το δείγμα μας, μια ακόμα ενδιαφέρουσα πληροφορία προκύπτει και από την αντίληψη που έχουν τα ερωτηθέντα μέλη ΔΕΠ για το τεχνολογικό επίπεδο των ιδρυμάτων στα οποία εργάζονται. Τα αποτελέσματα εδώ είναι ιδιαίτερα αποκαρδιωτικά αφού ένα ποσοστό 45% θεωρεί ότι το ίδρυμα εργασίας τους είναι απλώς τεχνολογικά συμβατικό, χωρίς κάποια προσπάθεια για παρακολούθηση των τεχνολογικών εξελίξεων, ενώ ένα 30% και μόνο, θεωρεί το ίδρυμα εργασίας τους ως τεχνολογικά εκσυγχρονισμένο. Σημαντική παρατήρηση αποτελεί και το γεγονός ότι ένα 10% θεωρεί ότι εργάζεται σε ιδρύματα τεχνολογικά καθυστερημένα που δεν πληρούν τις απαραίτητες προϋποθέσεις της σύγχρονης λειτουργίας τους.

Η ερώτηση που ακολουθεί στο ερωτηματολόγιο και σχετίζεται με κάποια προτεινόμενη τεχνολογική αλλαγή από πλευράς ερωτομένου, απαντήθηκε μόνο από 7 στους 20 ερωτούμενους. Η απουσία 13 απαντήσεων, το γεγονός δηλαδή ότι ένα ποσοστό 65 % των ερωτούμενων δεν έδωσε απάντηση, μπορεί να ερμηνευτεί από μια σειρά λόγους:

- Πρώτον: Από το μη-δειγματοληπτικό σφάλμα της αδυναμίας απάντησης,²¹ δηλαδή στην περίπτωση μας, την αδυναμία εξεύρεσης λύσης σε κάποιο εντοπιζόμενο πρόβλημα. Το παραπάνω μπορεί να προέρχεται και από το γεγονός ότι ορισμένα μέλη ΔΕΠ εξειδικεύονται σε επιστήμες και πεδία αρκετά μακριά από την Πληροφορική.
- Δευτερον: Από την απροθυμία απάντησης²² σε ζητήματα για τα οποία οι ερωτούμενοι δεν αισθάνονται ως «ειδικοί» για να τα απαντήσουν.

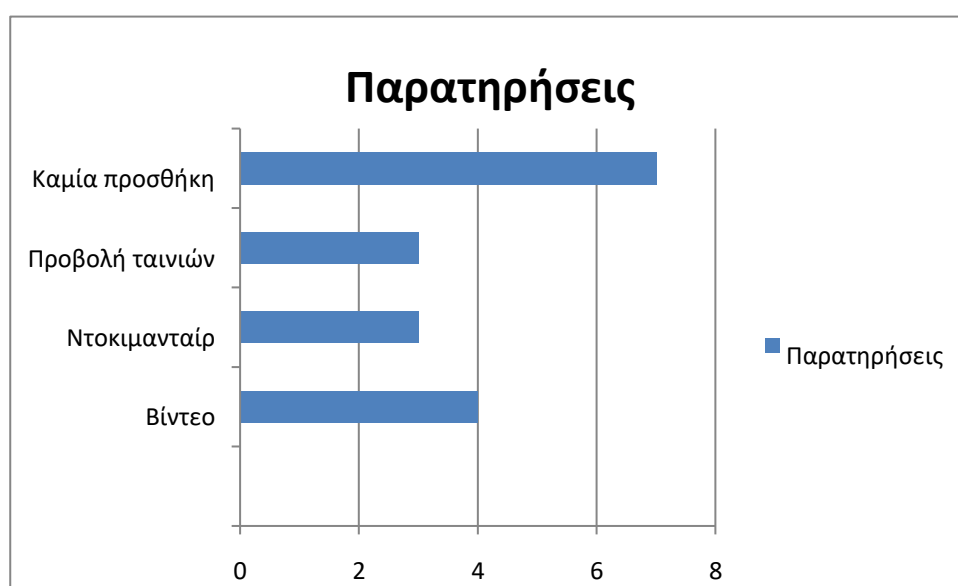
Σε κάθε περίπτωση, παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον η σύσταση των απαντήσεων στο συγκεκριμένο ερώτημα αφού οι επικρατέστερες από αυτές, προτείνουν τη συμμετοχή του ιδρύματος στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τη δημιουργία διαδικτυακού forum με

²¹ Αθανάσιος Πατσουράτης, *ό.π.*, 80.

²² Αθανάσιος Πατσουράτης, *ό.π.*, 80.

πρόσβαση για τους φοιτητές και τα μέλη ΔΕΠ. Πρόκειται για δύο απαντήσεις που προέχονται από ερωτηθέντες στην ηλικιακή κατηγορία των 30-40 ετών, που προφανώς έχουν κάποια καλλίτερη εμπειρία από της νέες τεχνολογίες και βρίσκονται ηλικιακά πλησιέστερα στους φοιτητές τους. Από τις απαντήσεις αυτές εντοπίζουμε έντονη την κατανόηση της σημασία που διαδραματίζει η σύγχρονη μορφή επικοινωνίας μέσα από τις νέες τεχνολογίες για την υποβοήθηση του διδακτικού έργου των ακαδημαϊκών δασκάλων.

Τέλος, ένα πολύ σημαντικό εύρημα της έρευνάς μας αποτελεί η χαρτογράφηση των άλλων τεχνολογικών εφαρμογών που τα μέλη ΔΕΠ χρησιμοποιούν για τη διεξαγωγή ή την υποβοήθηση των μαθημάτων τους:

Παρά το γεγονός ότι 7 στους 20 ερωτούμενους δεν έδωσαν απάντηση στο παραπάνω ερώτημα, πράγμα αναμενόμενο εάν λάβουμε υπόψη μας και την άνωθεν ανάλυση, όσοι εκ των ερωτηθέντων απάντησαν στην ερώτηση δηλώνουν ότι χρησιμοποιούν τεχνολογίες βασισμένες στον ήχο και στην εικόνα για να υποβοηθήσουν το διδακτικό τους έργο. Οι νέες τεχνολογίες και ειδικά οι εκπαιδευτικές τεχνολογίες βασίζονται όλο και περισσότερο σε αυτά τα δύο μέσα προκειμένου να απλοποιήσουν και να επιταχύνουν τη διαδικασία της διεπαφής αλλά και

πρόσκτησης του μηνύματος.²³ Η παραπάνω επιλογή των ερωτηθέντων δεν είναι προφανώς τυχαία. Οι τεχνολογίες που εντάσσονται στο λεγόμενο Audiovisual Education προσφέρουν μian ικανότητα άμεσης και ζωντανής επαφής με γνωστικά αντικείμενα, καθώς και μian αναπαραστατική λειτουργία της εκπαιδευτικής διαδικασίας ιδιαίτερα σε κλάδους που αυτό είναι πολύτιμο, όπως η Ιστορία, η Κοινωνιολογία και οι Πολιτικές Επιστήμες.²⁷ Από την άλλη μεριά, οι κίνδυνοι που ελλοχεύουν από μια τέτοια εκτεταμένη χρήση οπτικοακουστικών τεχνολογιών σχετίζονται με τη μείωση της κριτικής ικανότητας των φοιτητών, την αδυναμία διεξαγωγής ερευνητικού έργου και το υψηλό κόστος που απαιτείται για ένα εκπαιδευτικό ίδρυμα, η διαρκής αναβάθμιση των υποδομών του προκειμένου να παραμένει τεχνολογικά επικαιροποιημένο.²⁸

ΚΕΦ. 3: Συμπεράσματα και προτάσεις

Κυριότερο ίσως ερώτημα στο πλαίσιο του παρόντος πονήματος, αποτελεί το εάν η πλατφόρμα e-class είναι αρκετά εκσυγχρονισμένη για μια σημερινή χρήση, αλλά και το κατά πόσο το διδακτικό προσωπικό των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της χώρας δύναται να τη χρησιμοποιήσει στο μέγιστο των δυνατοτήτων της. Προκειμένου να απαντήσουμε στα παραπάνω, θα πρέπει πρωταρχικά να προσδιορίσουμε το κατά πόσο το σημερινό ακαδημαϊκό προσωπικό κατέχει τις απαιτούμενες σύγχρονες τεχνολογικές δεξιότητες και το κατά πόσο τα ακαδημαϊκά ιδρύματα της χώρας θεωρούνται ως τεχνολογικά σύγχρονα.

Η αναγκαιότητα για εκσυγχρονισμό στις υποδομές των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων χώρας φαίνεται πως απασχόλησε την ελληνική πολιτεία ήδη από το 1992, έτος κατά το οποίο τέθηκε σε ισχύ ο Ν. 2083/92 περί «Εκσυγχρονισμού της Ανώτατης Εκπαίδευσης».²⁴ Ο Ν. 2083/92 που

²³ Mathew N, Alidmat A, "A study o the usefulness of Audovisual aids in EFL classroom: implications for effective instruction". *International Journal of Higher Education*. 2: 86–92.

²⁷ Mathew N, Alidmat A, "A study o the usefulness of Audovisual aids in EFL classroom: implications for effective instruction". *International Journal of Higher Education*. 2: 86–92.

²⁸ Mathew N, Alidmat A, "A study o the usefulness of Audovisual aids in EFL classroom: implications for effective instruction". *International Journal of Higher Education*. 2: 86–92.

²⁴ Ν. 2083/1992, ΦΕΚ 159, 21/09/1992.

σκοπό του είχε την ενίσχυση της οργανωτικής και οικονομικής αυτοτέλειας των ΑΕΙ και ΤΕΙ, αναφέρει στο άρθρο 17 τη δομή των ακαδημαϊκών ερευνητικών ιδρυμάτων και τονίζει την ανάγκη για ενίσχυση της υλικοτεχνικής τους υποδομής.²⁵ Μεταγενέστερος νόμος προς την ίδια κατεύθυνση είναι ο Ν. 3653/08 με τίτλο «Θεσμικό πλαίσιο έρευνας και τεχνολογίας και άλλες διατάξεις», ο οποίος καθορίζει τη δημιουργία του Εθνικού Προγράμματος Έρευνας και Τεχνολογίας (ΕΠΕΤ), τη φιλοσοφία και την λειτουργία του και τον τρόπο ένταξης των ΑΕΙ και ΤΕΙ σε αυτόν.²⁶ Η προσπάθεια αναβάθμισης της λειτουργίας των ανώτατων και τεχνολογικών ιδρυμάτων συνεχίζεται με τον Ν. 4009/11, ο οποίος προχωρά σε νέα μεταρρύθμιση στις οργανωτικές και λειτουργικές δομές των ΑΕΙ και ΤΕΙ.²⁷ Εντύπωση προκαλεί ότι στην αναγκαιότητα τεχνολογικής ενίσχυσης και εισδοχής νέων τεχνολογιών στα ιδρύματα, ο Ν. 4009/11 αφιερώνει μόνο μια μικρή παράγραφο, στην οποία αναγράφονται τα εξής: «Με τον Οργανισμό κάθε ιδρύματος προβλέπεται η σύσταση και λειτουργία ενιαίου ή αυτοτελούς ανά σχολή γραφείου υποστήριξης διδασκαλίας, ιδίως για την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στη διδασκαλία, καθορίζονται οι αρμοδιότητές του και ρυθμίζονται τα θέματα λειτουργίας του».²⁸ Ο Ν. 4009/11 δεν προχωρά σε άλλες λεπτομέρειες σχετικά με το τι ορίζεται ως «νέα τεχνολογία», πώς θα αξιοποιείται αυτή, ποιές θα είναι οι πηγές χρηματοδότησης για την αξιοποίησή της, ούτε για το πώς θα στελεχώνεται το γραφείο υποστήριξης διδασκαλίας. Στον νόμο Ν. 4009/11 φαίνεται κατά τη γνώμη μας ξεκάθαρα η απουσία οποιουδήποτε οργανωμένου σχεδίου από πλευράς Υπουργείου Παιδείας για την πολιτική απέναντι στις νέες τεχνολογίες και την ενσωμάτωσή τους στα ακαδημαϊκά ιδρύματα. Τελευταία σχετική προσπάθεια του εθνικού νομοθέτη υπήρξε ο Ν.

4386/16 με τίτλο «Ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις». Στο άρθρο 24 του νόμου καθορίζεται περεταίρω ο τρόπος λειτουργίας και χρηματοδότησης των Ειδικών Λογαριασμών Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ) καθώς και ο τρόπος χρηματοδότησης εξοπλισμού και εγκαταστάσεων από τον κρατικό προϋπολογισμό.³⁴ Και εδώ

²⁵ Ν. 2083/1992, ΦΕΚ 159, 21/09/1992, 2937.

²⁶ Ν. 3653/2008, ΦΕΚ 49, 21/03/2008.

²⁷ Ν. 4009/2011, ΦΕΚ 195, 06/09/2011.

²⁸ Ν. 4009/2011, ΦΕΚ 195, 06/09/2011, 4279.

³⁴ Ν. 4386/2016, ΦΕΚ 83, 11/07/2016, 2076.

όμως παρά τη διασάφηση του πως διασυνδέεται ο κρατικός προϋπολογισμός με τις ανάγκες των ΑΕΙ και ΤΕΙ για νέες τεχνολογίες και υποδομές, δεν εντοπίζεται η σύσταση κάποιας μεταρρυθμιστικής γραμμής του Υπουργείου Παιδείας για την ένταξη των νέων τεχνολογιών σε αυτά.²⁹ Ενδιαφέρον προκαλεί η πρόσφατη εξαγγελία του Υπουργού Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης, κ. Νίκου Παππά, για την «για την ανάπτυξη ευρυζωνικών υποδομών στα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά κέντρα της χώρας», από το 2018.³⁰ Η επικρατούσα αίσθηση που προκύπτει από τη μελέτη του νομικού καθεστώτος για τις νέες τεχνολογίες στα ΑΕΙ και ΤΕΙ, είναι ότι επί σειράς ετών η πολιτεία αναγνωρίζει την ανάγκη επικαιροποίησης και εκσυγχρονισμού των τεχνολογικών υποδομών στα ακαδημαϊκά της ιδρύματα. Ωστόσο, η εισδοχή νέων τεχνολογιών και η αξιοποίησή τους επαφύεται αποκλειστικά στη διοίκηση των ιδρυμάτων, με το κράτος να αναλαμβάνει απλώς το ρόλο του χρηματοδότη. Η απουσία ενός καλά επεξεργασμένου σχεδίου για την ένταξη και αφομοίωση των νέων τεχνολογιών, αλλά και ενός αυστηρού συστήματος ελέγχου της όλης διαδικασίας, αποτελεί θα λέγαμε το σοβαρότερο «αγκάθι» στην καρδιά της όλης διαδικασίας.

Σε επίπεδο γνωστικού υπόβαθρου του διδακτικού προσωπικού των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων, τα αποτελέσματα της έρευνάς μας πάνω στο e-class αποδεικνύουν ότι το ακαδημαϊκό προσωπικό προσπαθεί να αφομοιώσει νέα τεχνολογικά εργαλεία με σχετικά μικρό βαθμό επιτυχίας. Αυτό αφορά περισσότερο στην έλλειψη συστηματικής επαφής με τις εξελίξεις στις νέες τεχνολογίες, παρά στην έλλειψη βασικού γνωστικού υπόβαθρου. Είναι απολύτως λογικό και αναμενόμενο, σε μια εποχή που τα τεχνολογικά δεδομένα, ειδικά στον χώρο των τηλεπικοινωνιών αλλάζουν ταχύτατα, το ακαδημαϊκό προσωπικό επιφορτισμένο με σοβαρά ερευνητικά και διδακτικά καθήκοντα και παρέχοντας έργο μέσα σε συνθήκες κρίσης και απομείωσης των κονδυλίων των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων, να αντιμετωπίζει δυσκολίες στην αντίληψη και στην υιοθέτηση αυτών των εξελίξεων. Στη συνέχεια παραθέτουμε μια σειρά προτάσεων που κατά τη γνώμη μας αποτελούν τρόπους αντιμετώπισης του φαινομένου.

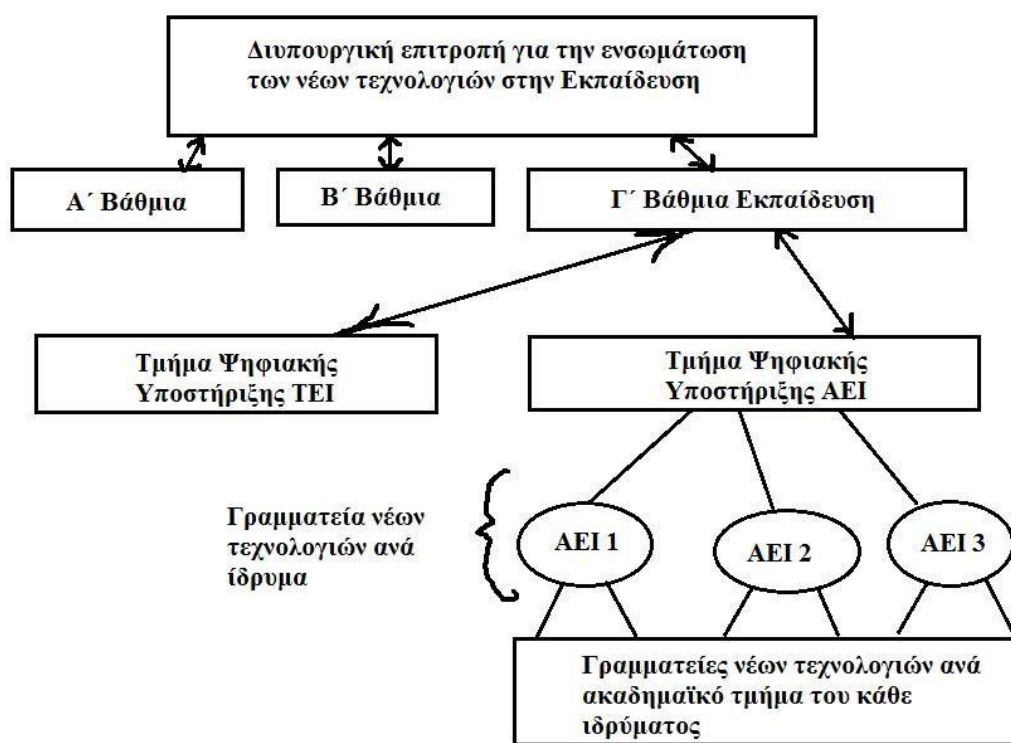
²⁹ Ν. 4386/2016, ΦΕΚ 83, 11/07/2016, 2076-2079.

³⁰ <http://www.ert.gr/eidiseis/ellada/kinonia/yp-pedias-psipte-eksygchronismos-ton-diktyonepikinonion-sehttp://www.ert.gr/eidiseis/ellada/kinonia/yp-pedias-psipte-eksygchronismos-ton-diktyon-epikinonion-se-ai-ti/ai-ti/> Τελευταία πρόσβαση: (29/08/2017).

Βασική διαπίστωση πάνω στην κατεύθυνση στην οποία πρέπει να κινηθεί η υποβοήθηση του διδακτικού προσωπικού των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων αποτελεί η αναγκαιότητα δύο κομβικών βελτιώσεων:

- Πρώτον: Βελτίωση της κατανόησης και της χρήσης των νέων τεχνολογιών, ιδιαίτερα των τεχνολογιών ασύγχρονης και συγχρονισμένης επικοινωνίας.
- Δεύτερον: Βελτίωση στην κατανόηση της έννοιας «επικοινωνία» και του πως αυτή εντάσσεται σήμερα τόσο στο πλαίσιο των νέων τεχνολογιών όσο και σε αυτό της επιστήμης της Διδακτικής.

Σε ότι αφορά την εθνική πολιτική αντιμετώπισης του ζητήματος της παρακολούθησης των νέων τεχνολογιών στον χώρο της εκπαίδευσης προτείνεται ένα βαθμιδωτό σχήμα ροής εφαρμογής και ελέγχου αποφάσεων ενσωμάτωσης νέων τεχνολογιών. Το σχήμα είναι το εξής:

32. Στην κορυφή του σχήματος συστήνεται μια διυπουργική επιτροπή στην οποία συμμετέχουν τα Υπουργεία Παιδείας και Θρησκευμάτων, Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών. Ρόλος της επιτροπής θα είναι η παρακολούθηση των νέων τεχνολογιών και εφαρμογών στην

Η χρήση και αξιοποίηση ηλεκτρονικής πλατφόρμας μάθησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στάσεις και απόψεις μελών ΔΕΠ.

εκπαίδευση και στην ενημέρωση και επικοινωνία και ο συντονισμός της εισδοχής και εκτέλεσης ετησίων προγραμμάτων ενσωμάτωσης των νέων τεχνολογιών σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Η επιτροπή θα πρέπει να εργάζεται σε αρμονική συνεργασία με αντίστοιχες επιτροπές της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκειμένου να εναρμονίζει τις επιλογές της με τις κατευθύνσεις της Ένωσης και να διευκολύνεται στο έργο της μέσω της μεταφοράς πολιτικών και της ανάπτυξης επιστημονικών δικτύων και think tanks. Σε δεύτερο επίπεδο η επιτροπή διαιρείται σε τρεις υποεπιτροπές που εξειδικεύουν το έργο της ανά βαθμίδα εκπαίδευσης. Για την τριτοβάθμια εκπαίδευση που αποτελεί το αντικείμενο του παρόντος πονήματος, η υποεπιτροπή τριτοβάθμιας εκπαίδευσης θα ιδρύσει δύο τμήματα ψηφιακής υποστήριξης, ένα για τα ΑΕΙ και ένα για τα ΤΕΙ. Η στελέχωση των τμημάτων θα πρέπει να γίνει από άτομα υψηλής ειδίκευσης στους κλάδους των Τηλεπικοινωνιών, της Διδακτικής, της Πληροφορικής και των Οικονομικών. Ρόλος των δύο τμημάτων είναι να απεργάζονται κοινή γραμμή ενσωμάτωσης και εξοικείωσης με τις νέες τεχνολογίες για τα ΑΕΙ και τα ΤΕΙ αντίστοιχα, λαμβάνοντας υπόψη και τις ειδικότερες ανάγκες του κάθε ιδρύματος για την περάτωση της εκπαιδευτικής του αποστολής. Για την οικονομία της ανάλυσης αναλύεται ο τρόπος διασύνδεσης των ΑΕΙ με το τμήμα ψηφιακής υποστήριξης. Ίδια σύνδεση θα υπάρχει και για τα ΤΕΙ. Το κάθε ακαδημαϊκό ίδρυμα συστήνει μια γενική γραμματεία νέων τεχνολογιών που ρόλο της έχει την εφαρμογή των κατευθύνσεων του τμήματος ψηφιακής υποστήριξης. Παράλληλα, ανατροφοδοτεί το τμήμα ψηφιακής υποστήριξης με δεδομένα και προτάσεις που προέρχονται από τις δικές του ανάγκες, τις ανάγκες των τμημάτων του, καθώς και εφαρμογές και προτάσεις που προκύπτουν από τυχόν δική του ερευνητική εργασία. Τέλος, στο πλαίσιο του κάθε ακαδημαϊκού τμήματος δημιουργείται μια γραμματεία τμήματος για τις νέες τεχνολογίες και την επικοινωνία που διασυνδέεται με την κεντρική γραμματεία του ιδρύματος και μεταφέρει τα δικά της δεδομένα και τις δικές της ανάγκες. Η εξειδίκευση αυτή με τη δημιουργία τμηματικών γραμματειών για τις νέες τεχνολογίες και την επικοινωνία, δημιουργείται στη λογική του πολυσχιδούς των τεχνολογικών αναγκών του κάθε τμήματος. Για παράδειγμα, ένα τμήμα Ιστορίας χρειάζεται ένα ψηφιακό αποθετήριο βιβλίων, ένα ψηφιακό αποθετήριο αρχειακού υλικού και μαρτυριών, πλατφόρμες και εργαλεία για τα workshops της και ένα portal φοιτητών. Ένα αντίστοιχο τμήμα Πληροφορικής θα απαιτεί ασφαλώς πληθώρα ψηφιακών προγραμμάτων, εργαλείων, καθώς και σύγχρονης hardware υποδομής για τα εργαστήριά του. Σημαντικό είναι εδώ να ειπωθεί ότι οι

Η χρήση και αξιοποίηση ηλεκτρονικής πλατφόρμας μάθησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στάσεις και απόψεις μελών ΔΕΠ.

συνδέσεις στο παραπάνω σχήμα είναι αμφίδρομες υπό την έννοια ότι υπάρχει μια διαρκής αμφίδρομη ροή δεδομένων και επικοινωνίας για τον αρτιότερο συντονισμό των μερών και τον ποιοτικό έλεγχο της εφαρμογής της εθνικής πολιτικής.

Με δεδομένο το ευρύτερο της χρηματοοικονομικής κατάστασης της χώρας και της απομείωσης των κρατικών κονδυλίων προς τα ακαδημαϊκά ιδρύματα, της ύπαρξης υψηλών δημοσίων ελλειμμάτων, αλλά και της προσπάθειας για οικονομική ανεξαρτησία των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων της χώρας και αειφόρου οικονομικής τους αυτοτέλειας, το παραπάνω σχήμα μέλλεται να υποβοηθήσει την κατάσταση ως εξής:

1. Μέσω της τεχνολογικής επικαιροποίησης των ΑΕΙ και ΤΕΙ, η ποιότητα των σπουδών τους βελτιώνεται, ανεβάζοντάς τα σε ανώτερες θέσεις στη διεθνή κατάταξη των πανεπιστημίων και τεχνικών ιδρυμάτων. Με τον τρόπο αυτό η προσέλκυση ξένων φοιτητών αναμένεται μεγαλύτερη και μέσω των διδάκτρων τους η οικονομική κατάσταση του ιδρύματος βελτιώνεται.
2. Μέσω της τεχνολογικής επικαιροποίησης των ΑΕΙ και ΤΕΙ και την περάτωση ερευνητικών προγραμμάτων υψηλής ειδίκευσης με πολλαπλές εφαρμογές, η χρηματοδότησης των ΑΕΙ και ΤΕΙ αναμένεται να βελτιωθεί σημαντικά από την προσέλκυση επενδυτών στους Ειδικούς Λογαριασμούς Κονδυλίων Έρευνας.
3. Η σταδιακή ανάπτυξη υψηλής ειδίκευσης εργατικού και επιστημονικού δυναμικού στη χώρα μας αναμένεται να ενισχύσει τόσο την λεγόμενη «εξαγωγή επιστήμης» στις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσο και την ιδιωτικής επιχειρηματική πρωτοβουλία, είτε μέσω προσλήψεων στη χώρα μας, είτε μέσω της δημιουργίας start-up επιχειρήσεων από τους νέους επιστήμονες.
4. Η ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών στην Ελλάδα, ειδικά στους κλάδους της Επικοινωνίας και των Υπηρεσιών, αναμένεται να της δώσει μια πρωτοπόρα ισχυρή θέση εντός των άλλων Ευρωπαϊκών χωρών και να την καταστήσει άξιο «παίκτη» στον διεθνή οικονομικό στίβο.

Σε επίπεδο διδακτικού προσωπικού, για να επιστρέψουμε ξανά στο ερευνητικό μέρος του πονήματός μας, η γραμματεία νέων τεχνολογιών του κάθε τμήματος, μέλλεται να αναλάβει έναν

Η χρήση και αξιοποίηση ηλεκτρονικής πλατφόρμας μάθησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στάσεις και απόψεις μελών ΔΕΠ.

κομβικό ρόλο: Την διαδικασία ένταξης νέων τεχνολογιών στην εκπαιδευτική διαδικασία και την εξοικείωση του διδακτικού προσωπικού με αυτές.

Σε πρώτο επίπεδο, η εφαρμογή του e-class πρέπει να αναπτυχθεί περισσότερο και να εμπλουτιστεί με τα εξής στοιχεία:

- Επικοινωνιακά εργαλεία συγχρονισμένης και ασύγχρονης επικοινωνίας, όπως ένα forum, ένα chatbox ή με τη μορφή live streaming, μια ώρα της εβδομάδας που θα μπορούσε να ονομαστεί «Η ώρα του καθηγητή» κατά την οποία ο ακαδημαϊκός θα απαντά ζωντανά σε απορίες, ερωτήματα και προβληματισμούς των φοιτητών του.
- Στοχευμένα ψηφιακά εργαλεία ανά μάθημα, με εφαρμογές ανά μάθημα που θα φέρνουν τον καθηγητή και το μάθημά του στις απαιτήσεις του 21^{ου} αιώνα και θα ενσωματώνουν νέα στοιχεία επικοινωνίας. Για παράδειγμα, ο ακαδημαϊκός δάσκαλος που διδάσκει την εμπειρία του Ολοκαυτώματος, μέσω του αναλόγου εργαλείου θα μπορεί να «επισκευθεί» με τους φοιτητές του ψηφιακά μουσεία και συλλογές, αρχεία και αποθετήρια μαρτυριών, να επιδείξει παλαιότερες εργασίες φοιτητών του και να βιντεοσκοπεί παράλληλα μέρος των διαλέξεών του, ώστε οι φοιτητές του να μπορούν να τις ξαναδούν και να τις απομνημονεύσουν.

Σε δεύτερο επίπεδο, οι νέες τεχνολογίες και οι τεχνολογικές εφαρμογές, τα νέα επικοινωνιακά εργαλεία και άρα η διαρκώς ανανεούμενη εκπαιδευτική διαδικασία, δεν μπορεί να μένει αίολη στο τί ο εκάστοτε καθηγητής δύναται να κατανοήσει, ή στο κατά πόσο διαθέτει χρόνο για να εξοικειωθεί με τις νέες τεχνολογίες. Η γραμματεία νέων τεχνολογιών του κάθε τμήματος πρέπει να διενεργεί σεμινάρια διδακτικής στη λειτουργία των νέων εφαρμογών και στην παρακολούθηση νέων τεχνολογιών και μορφών επικοινωνίας, στα οποία θα συμμετέχουν όλα τα μέλη ΔΕΠ και θα καταλογίζονται ως διδακτικές ώρες για τους συμμετέχοντες. Παράλληλα, στη λογική της αμφίδρομης επικοινωνίας, η γραμματεία νέων τεχνολογιών του κάθε τμήματος θα συλλέγει και θα σταχυολογεί προτάσεις και αιτήματα του ακαδημαϊκού προσωπικού και θα αξιολογεί την δυνατότητα εφαρμογής και υλοποίησής τους. Έτσι, το ακαδημαϊκό προσωπικό «μαθαίνει» να ενσωματώνει τις δικές του διδακτικές ανάγκες με τις προσωπικές του ιδέες και

απαιτήσεις, στη διαμόρφωση νέων εργαλείων και εφαρμογών, που το καθιστούν εφαρμοστή και συνδημιουργό της νέας, διαρκώς εξελισσόμενης τεχνολογίας.

Βιβλιογραφία

- Βλάχου Θεοδοσία, *Εκπαιδευτική τεχνολογία- Εφαρμογές του διαδικτύου και της πληροφορικής στην εκπαίδευση*, Εκδόσεις ΤΕΙ Καβάλας, Καβάλα 2013.
- Λίβας Χαράλαμπος, *Μίνι προτζεκτ θεωρίας στα λειτουργικά συστήματα*, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Κοζάνη 2013.
- Μπαμπαϊτης Βασίλης, *Ψηφιακές βιβλιοθήκες και ηλεκτρονικά βιβλία*, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη 2009.
- Πατσουράτης Αθανάσιος, *Έρευνα αγοράς*, Πανεπιστήμιο Πάτρας, Πάτρα 2001.
- N Mathew, A Alidmat, "A study o the usefulness of Audovisual aids in EFL classroom: implications for effective instruction". *International Journal of Higher Education*.
- Dr. Young Kimberly, *Internet Addiction: Symptoms, Evaluation, and Treatment*, Professional Resource Exchange Inc., Sarasota 1999.
- Ν. 2083/1992, ΦΕΚ 159, 21/09/1992.
- Ν. 3653/2008, ΦΕΚ 49, 21/03/2008.
- Ν. 4009/2011, ΦΕΚ 195, 06/09/2011.
- Ν. 4386/2016, ΦΕΚ 83, 11/07/2016, 2076.

Ιστότοποι

- <http://www.ulib.org/>
- <http://www.gutenberg.org/>
- <http://www.bartleby.com/>
- <https://books.google.com/?hl=el>
- <http://www.lib.uoa.gr/>
- <http://www.lib.unipi.gr/>
- <http://catalog.parliament.gr/>
- <http://www.nlg.gr/>
- <http://www.epset.gr/>
- <https://www.youtube.com/watch?v=bW07Kl1bBIE>
- <http://www.eap-forums.gr/>
- <http://papei.gr/forum/forum.php>
- <http://www.digitalplan.gov.gr/portal/resource/Anoigma-ths-ekpaideyshs-giathnhttp://www.digitalplan.gov.gr/portal/resource/Anoigma-ths-ekpaideyshs-gia-thn-tonwsh-ths-kainotomias-kai-twn-pshfiakwn-dexiothtwn-se-sholeia-kai->

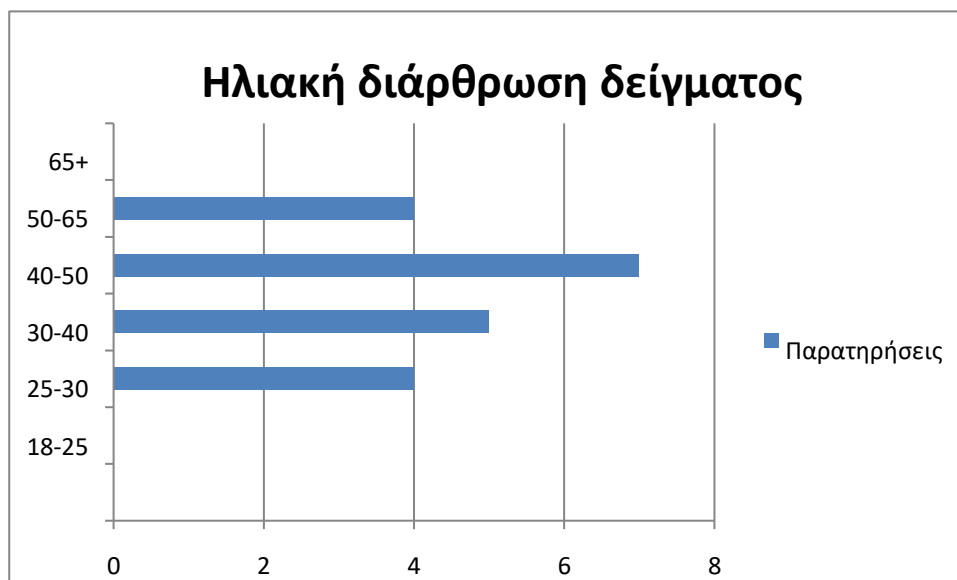
Η χρήση και αξιοποίηση ηλεκτρονικής πλατφόρμας μάθησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στάσεις και απόψεις μελών ΔΕΠ.

[panepisthmiatonwsh-ths-kainotomias-kai-twn-pshfiakwn-dexiothtwn-se-sholeia-kaipanepisthmia](#)

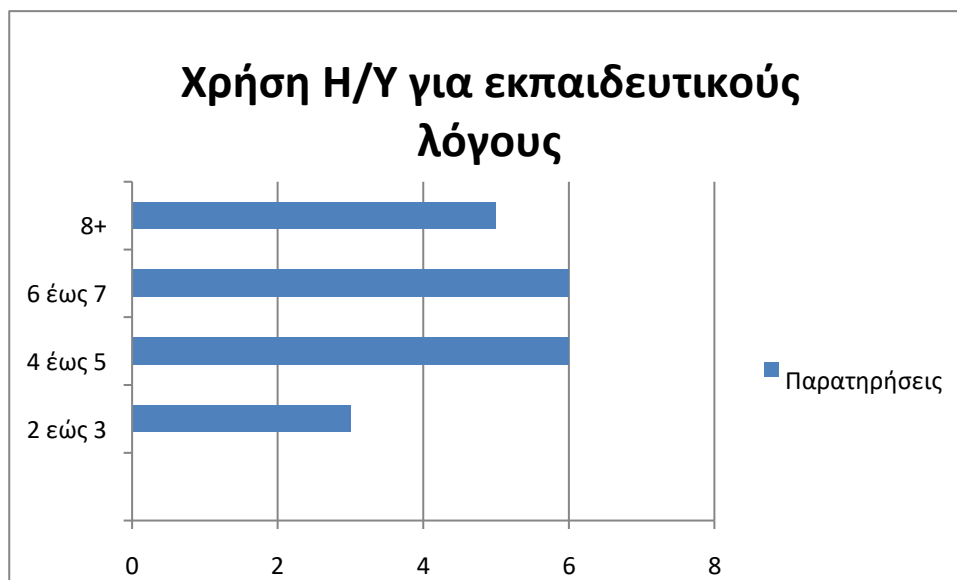
- <http://www.openeducationeuropa.eu/>
- <http://www.openeducationeuropa.eu/>
- <https://platform.europeanmoocs.eu/#>
- <http://www.eua.be/>
- <https://ec.europa.eu/epale/el/about>
- <http://www.itslearning.eu/>
- <http://www.openeclass.org/%CF%84%CE%B5%CE%BA%CE%BC%CE%B7%CF%81%CE%AF%CF%89%CF%83%CE%B7/>
- <http://www.ert.gr/eidiseis/ellada/kinonia/yp-pedias-psipteeksygchronismos-tonhttp://www.ert.gr/eidiseis/ellada/kinonia/yp-pedias-psipte-eksygchronismos-ton-diktyon-epikinonion-se-ai-ti/diktyon-epikinonion-se-ai-ti/>

Η χρήση και αξιοποίηση ηλεκτρονικής πλατφόρμας μάθησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στάσεις και απόψεις μελών ΔΕΠ.

Παράρτημα

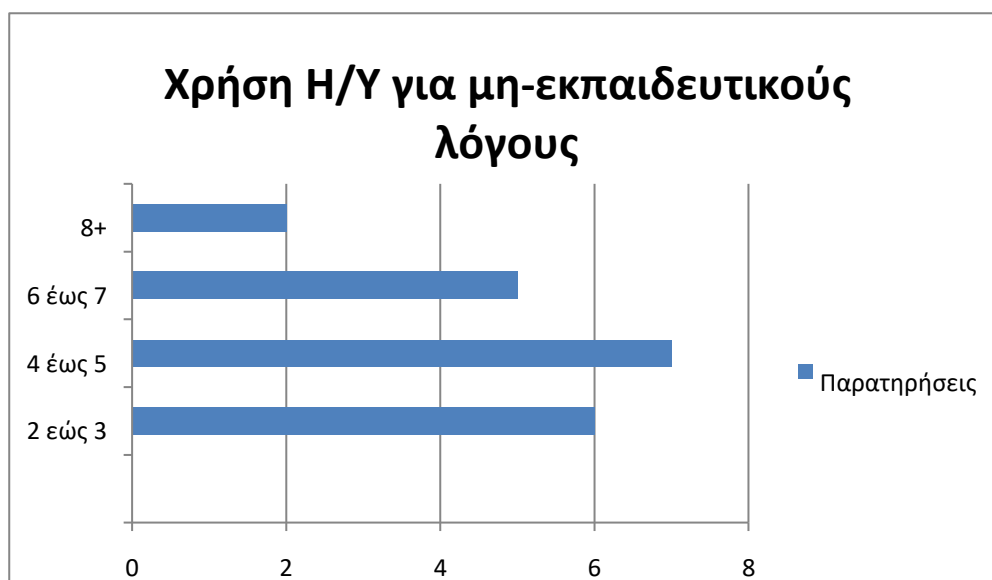

Ηλικιακή διάρθρωση δείγματος ερωτηθέντων. Σελίδα: 21.

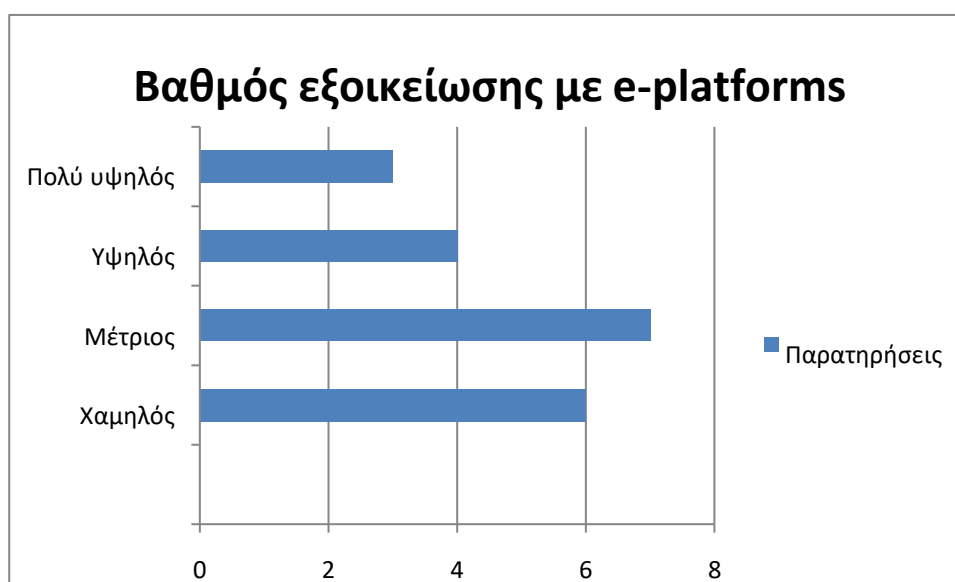

Κατανομή ωρών χρήσης Η/Υ για εκπαιδευτικούς λόγους. Σελίδα: 22.

Η χρήση και αξιοποίηση ηλεκτρονικής πλατφόρμας μάθησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στάσεις και απόψεις μελών ΔΕΠ.

Κατανομή ωρών χρήσης Η/Υ για μη εκπαιδευτικούς λόγους. Σελίδα: 23.

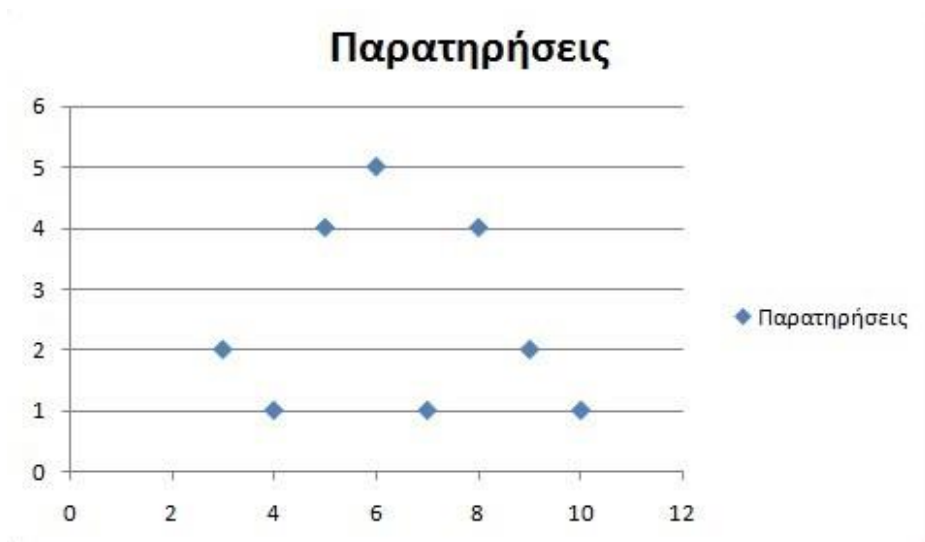

Βαθμός εξοικείωσης ερωτηθέντων με τα e-platforms. Σελίδα 24.

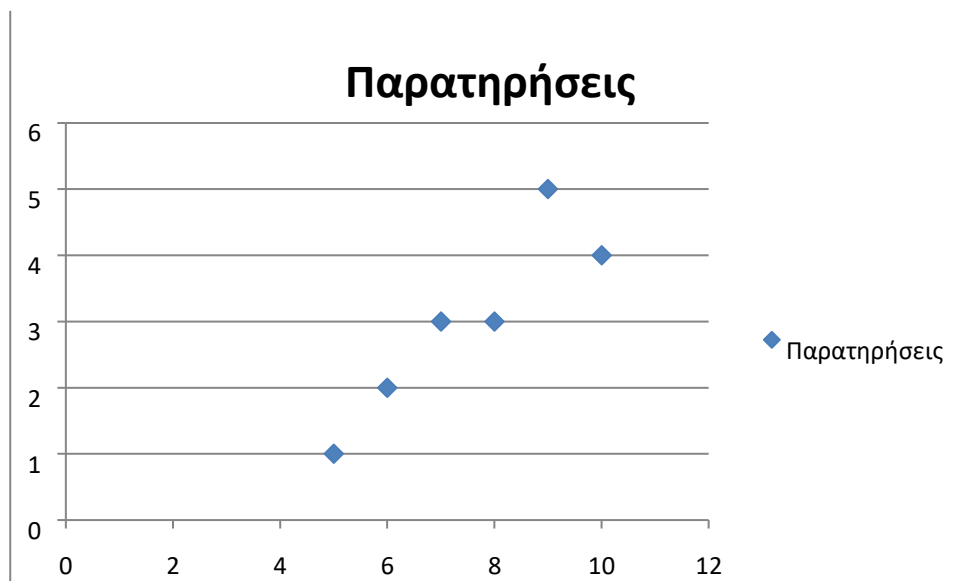
Αγορά νέας τεχν.	Παρατηρήσεις
500 €	
300 €	1
100 €	7
Λιγότερα των 100 €	12

Η χρήση και αξιοποίηση ηλεκτρονικής πλατφόρμας μάθησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στάσεις και απόψεις μελών ΔΕΠ.

Πίνακας μηνιαίων εξόδων για νέες τεχνολογίες. Σελίδα 26.

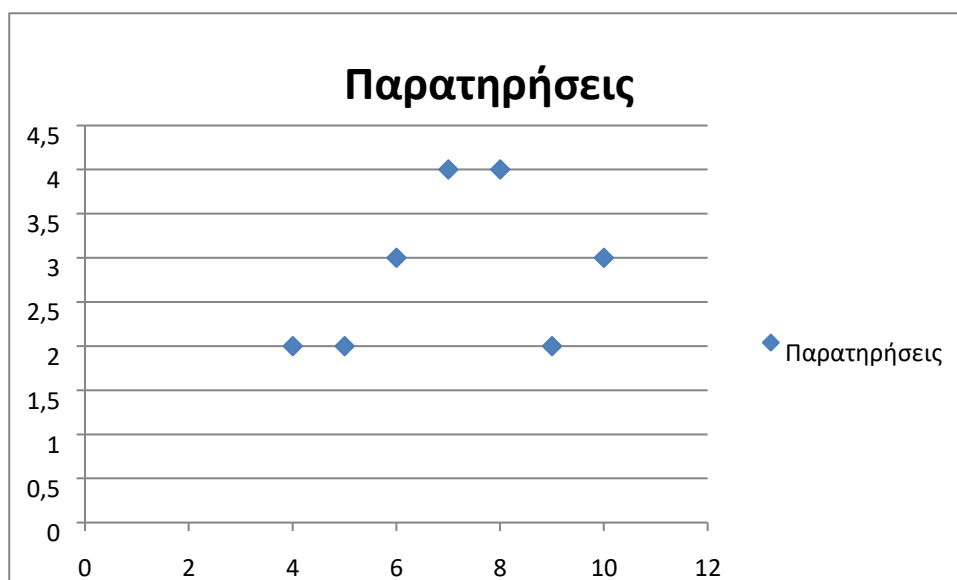

Καταγραφή ενδιαφέροντος για τις νέες τεχνολογίες. Σελίδα 28.

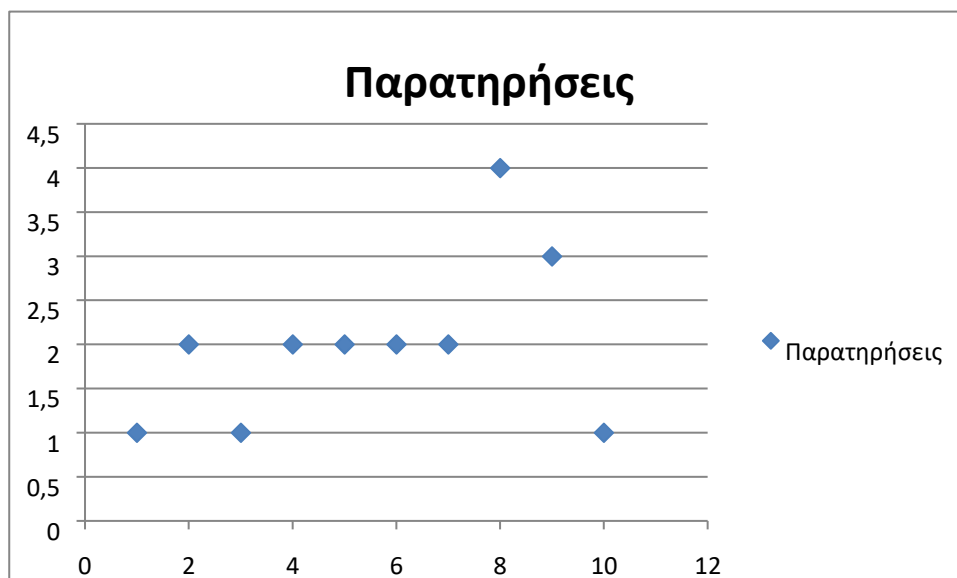

Καταγραφή εκτίμησης ενδιαφέροντος των φοιτητών για τις νέες τεχνολογίες. Σελίδα 29.

Η χρήση και αξιοποίηση ηλεκτρονικής πλατφόρμας μάθησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στάσεις και απόψεις μελών ΔΕΠ.

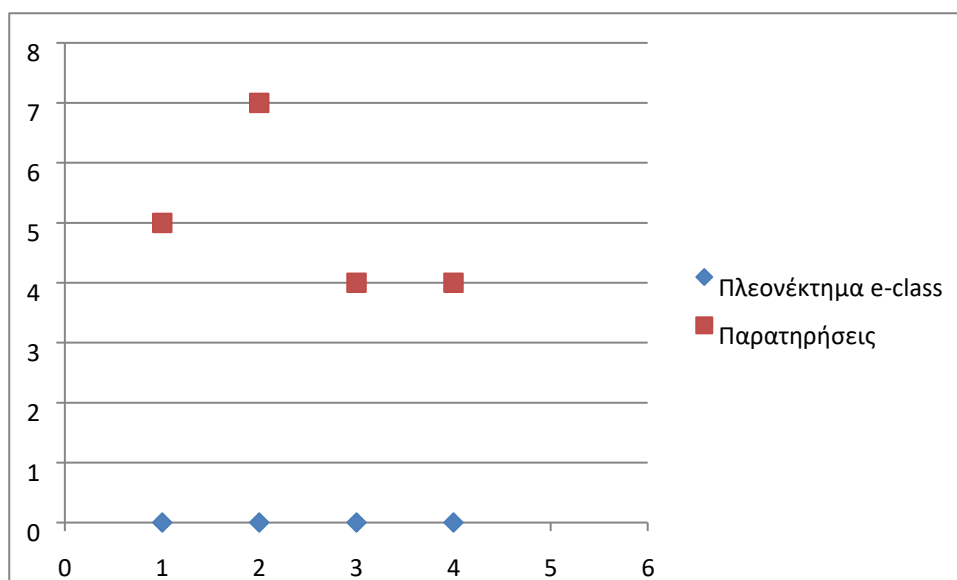

Εκτίμηση του κατά πόσο η πλατφόρμα e-class υποβοηθά την εκπαιδευτική διαδικασία. Σελίδα 30.

Εκτίμηση αντίληψης της υποβοηθητικής λειτουργίας στην διδασκαλία, από την πλατφόρμα eclass. Σελίδα 31.

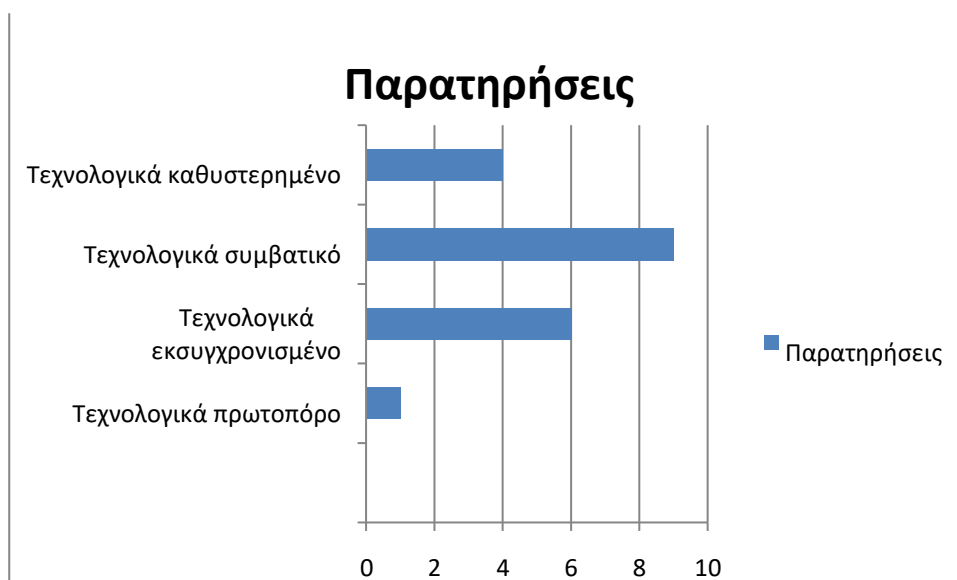
Η χρήση και αξιοποίηση ηλεκτρονικής πλατφόρμας μάθησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στάσεις και απόψεις μελών ΔΕΠ.

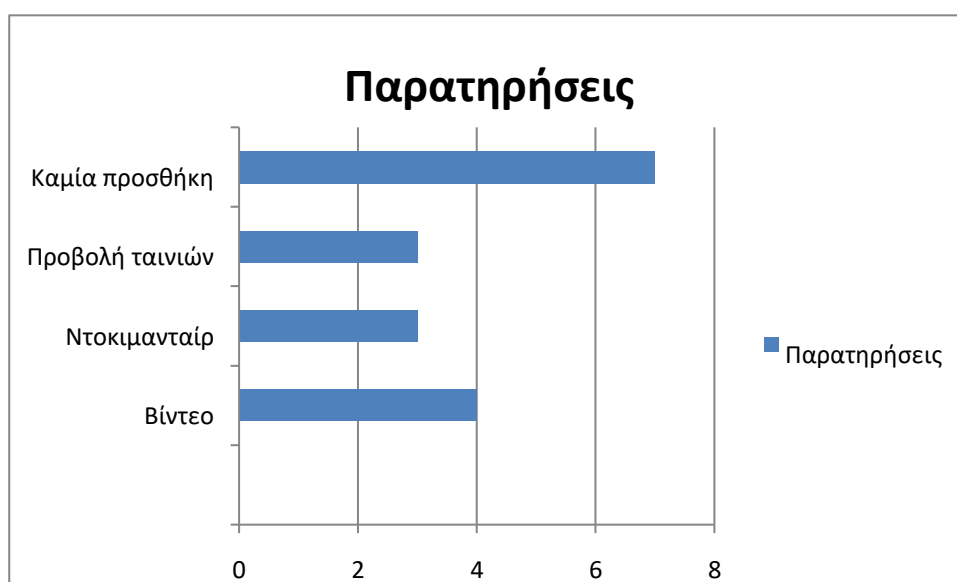
Αποτύπωση των εκτιμομένων πλεονεκτημάτων της πλατφόρμας e-class. Σελίδα 32.

Μειονέκτημα e-class	Παρατηρήσεις
Πολυπλοκότητα	5
Όχι άμεση επικοινωνία	3
Όχι φιλικό στο φοιτητή	4

Εκτιμώμενα μειωνεκτήματα της πλατφόρμας e-class. Σελίδα 33.

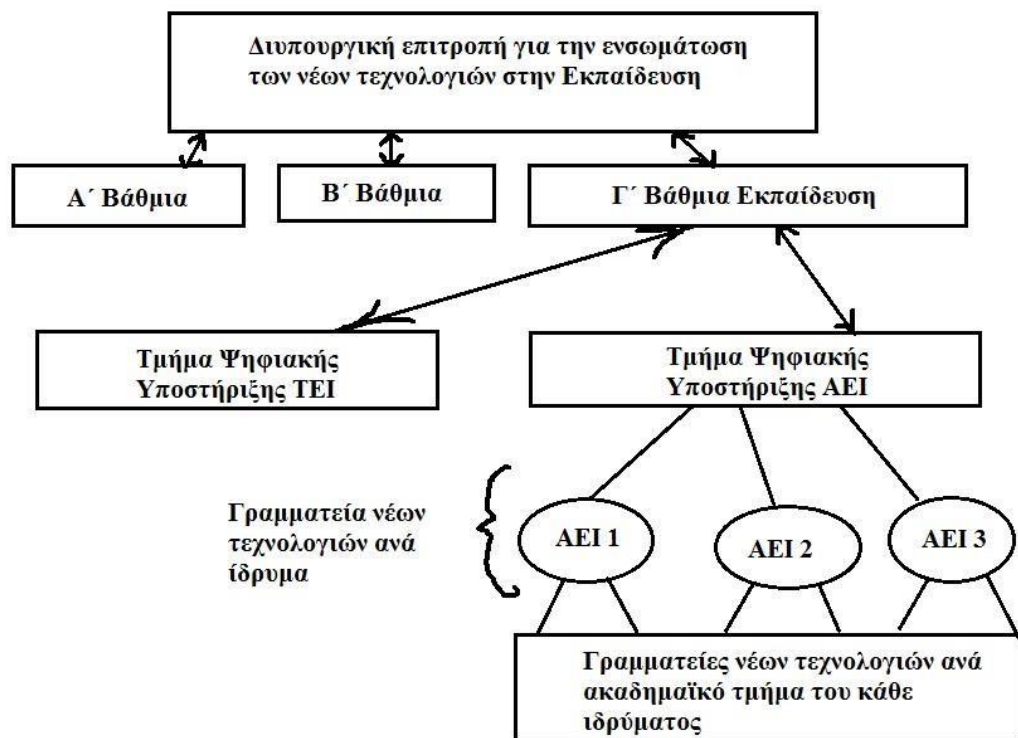

Εκτίμηση τεχνολογικού επιπέδου ιδρύματος εργασίας του ερωτούμενου. Σελίδα 35.

Καταγραφή άλλων μέσων υποβοήθησης της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Σελίδα 36

Η χρήση και αξιοποίηση ηλεκτρονικής πλατφόρμας μάθησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στάσεις και απόψεις μελών ΔΕΠ.

Σχεδιάγραμμα πρότασης για εφαρμογή ενιαίας εθνικής πολιτικής για την Νέα Τεχνολογία και την Επικοινωνία στην Εκπαίδευση. Σελίδα 41.

Η χρήση και αξιοποίηση ηλεκτρονικής πλατφόρμας μάθησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στάσεις και απόψεις μελών ΔΕΠ.

Ερωτηματολόγιο

Χαροκόπειο
Πανεπιστήμιο

Τα παρακάτω δεδομένα θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για τη διεξαγωγή έρευνας στο πλαίσιο της εκπόνησης πτυχιακής εργασίας, από τον κ. Πατρινό Ιωάννη. Δεν θα τύχουν δημοσίευσης παρά μόνο ως συγκεντρωτικά στατιστικά στοιχεία.

- **Όνομα φοιτητή:** Πατρινός Ιωάννης **Υπεύθυνος καθηγητής:**
- **Τίτλος εργασίας:**
- **Ίδρυμα:**

☐ **Ημ/νία:**

☐

Παρακαλώ απαντήστε στα παρακάτω ερωτήματα

Η χρήση και αξιοποίηση ηλεκτρονικής πλατφόρμας μάθησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στάσεις και απόψεις μελών ΔΕΠ.

Ακαδημαϊκή ιδιότητα..... Ακαδημαϊκό
ίδρυμα.....

1. Φύλο: Άνδρας / Γυναίκα

2. Οικογενειακή κατάσταση: Άγαμος/Εγγαμος

3. Σε ποιο ηλικιακό γκρουπ ανήκετε; (κυκλώστε την απάντηση που επιθυμείτε)

18-25 25-30 30-40 40-50 50-65 65+

4. Σε ποια περιοχή διαμένετε;

5. Πόσες ώρες την ημέρα χρησιμοποιείτε τον Η/Υ για μη- εκπαιδευτικούς λόγους;
(κυκλώστε την απάντηση που επιθυμείτε)

2-3 4-5 6-7 8+

6. Πόσες ώρες την ημέρα χρησιμοποιείτε τον Η/Υ για εργασιακούς λόγους;
(κυκλώστε την απάντηση που επιθυμείτε)

2-3 4-5 6-7 8+

7. Περιγράψτε το βαθμό εξοικείωσής σας με τις εκπαιδευτικές πλατφόρμες:
(κυκλώστε την απάντηση που επιθυμείτε)

Χαμηλός Μέτριος Υψηλός Πολύ Υψηλός

8. Πόσες ώρες την εβδομάδα κατά μέσο όρο εργάζεσθε σε ακαδημαϊκό τμήμα;
(κυκλώστε την απάντηση που επιθυμείτε)

1. 25

2. 20

3. 15

Η χρήση και αξιοποίηση ηλεκτρονικής πλατφόρμας μάθησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στάσεις
και απόψεις μελών ΔΕΠ.

- 4. Λιγότερες των 15
- 5. Περισσότερες των 25

9. Πόσες ώρες την εβδομάδα κατά μέσο όρο διαθέτετε για τον εαυτό σας;
(κυκλώστε την απάντηση που επιθυμείτε)

- 1. 10
- 2. 15
- 3. 20
- 4. Λιγότερες των 10
- 5. Περισσότερες των 20

10. Πόσα χρήματα τον μήνα διαθέτετε για αγορά προϊόντων νέας τεχνολογίας;
(κυκλώστε την απάντηση που επιθυμείτε)

- 1. 500 € 2. 300 €
- 3. 100 €
- 4. Λιγότερο των 100 €

11. Πόσο νιώθετε ότι ενδιαφέρεστε για τις σύγχρονες τεχνολογικές εξελίξεις; (βάλτε ένα ↓ στο σημείο που σας εκφράζει καλύτερα)

Πολύ

Λίγο

12. Πόσο πιστεύετε ότι οι φοιτητές ενδιαφέρονται για τις σύγχρονες τεχνολογικές εξελίξεις; (βάλτε ένα ↓ στο σημείο που σας εκφράζει καλύτερα)

Πολύ

Λίγο

13. Πόσο πιστεύετε ότι η πλατοφόρμα e-class σας βοηθά στο διδακτικό σας έργο; (βάλτε ένα ↓ στο σημείο που σας εκφράζει καλύτερα)

Η χρήση και αξιοποίηση ηλεκτρονικής πλατφόρμας μάθησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στάσεις και απόψεις μελών ΔΕΠ.

Πολύ

Λίγο

14. Πόσο πιστεύετε ότι η πλατφόρμα e-class σας βοηθά στο να επικοινωνείτε με τους φοιτητές; (βάλτε ένα ↓ στο σημείο που σας εκφράζει καλύτερα)

Πολύ

Λίγο

15. Αναφερόμενοι στην πλατφόρμα e-class, τοποθετήστε σε αύξουσα σειρά τα επίθετα που πιστεύετε ότι την χαρακτηρίζουν καλύτερα: (εύχρηστη, σύγχρονη, απαραίτητη, αποτελεσματική)

1. _____ 2. _____ 3. _____

4. _____

16. Αναφέρατε ένα στοιχείο που πιστεύετε ότι αποτελεί το κυριότερο πλεονέκτημα της πλατφόρμας e-class .

.....
.....

17. Αναφέρατε ένα στοιχείο που πιστεύετε ότι αποτελεί το σοβαρότερο μειονέκτημα της πλατφόρμας e-class .

.....
.....

18. Θεωρείται ότι εργάζεστε σε ένα ίδρυμα: (κυκλώστε την απάντηση που επιθυμείτε)

1. Τεχνολογικά πρωτοπόρο
2. Τεχνολογικά εκσυγχρονισμένο
3. Τεχνολογικά συμβατικό
4. Τεχνολογικά καθυστερημένο

Η χρήση και αξιοποίηση ηλεκτρονικής πλατφόρμας μάθησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στάσεις και απόψεις μελών ΔΕΠ.

19. Προτείνετε μια τεχνολογική αλλαγή που θεωρείτε ότι είναι ζωτικά απαραίτητη για το ίδρυμα στο οποίο εργάζεσθε:

.....
.....

20. Ποια άλλη τεχνολογική εφαρμογή ή μέσο δικτύωσης χρησιμοποιείτε για εκπαιδευτικούς λόγους; (Αν δεν κάνετε χρήση άλλης εφαρμογής ή μέσου, αφήστε αυτό το πεδίο κενό)

.....
.....

Τέλος ερωτηματολογίου

Ευχαριστούμε για την συνεισφορά σας